

925
959

ბუნების ეტიმოლოგია

№7-8
1999

საქართველო

პენსიონის
საზღვარგარეთის
სახელმწიფო
ქონება

ბენეფიციარის
და მემკვიდრეთი
გთორგი გოგონაშვილი

ბენეფიციარის მემკვიდრეთი
კახა გაბუნია

ანდრეასის
ტაბუკა ქარია

ბენეფიციარის
ოსტე პუმპურაძე

კონსტანტინე
ცოცხლი (სინი)
კონსტანტინი,
მარინე კონსტანტინი,
ნანა დოლაძე,
რამოს ქურდიასი,
სინი პუმპურაძე

ბენეფიციარის
თბაკლი ავდიანი

ბენეფიციარის
გია ლაშვი

ბენეფიციარის
მია კობიაშვილი

საბენეფიციარო სახელი
მარინე პერაძე
გენაი პერაძე
დოლია პერაძე
ქვიციანი დიმიტრი
რუსუდანი ლანდია,
ნანა ურიაშვილი,
მხოვდი ქურდიასი,
დევან დევიდოლი,
ანა დევიდოლი,
გთორგი წიბასიშვილი,
თამარ ხმადაძე,
სინი ვარსკვანი

ბენეფიციარის
სინი კონსტანტინი

„პორუგი კოოპერაციის“
რეგისტრირებული საქართველოს
ოუსტავის საინსტრუქცია, 1686.
მოსამართლო

1. ინკორპორაცია ქ. თბ.
ტ. 99-83-16
ინდექსი 76016

ინდიელი გოგონას ლოცვა, პერუში გაგონილი

ღმერთო, მიშველე დაურბი ინდიელად,
ღმერთო, ნუ იქნები გულმოსულად...
თორემ წვეთ-წვეთობით მივსებს ნელა
ჩემს სულს ცოუნებანი უცხო სულის.

მამაზეციერო, შევასრულო მინდა,
გოგყარდესო დედა! - ეს ღვთიური მცნება...
მაგრამ დედა ენა თუკი დამაფიცვდა,
აბა დედა ჩემი როგორ მწყყარება?..

რაგინდ კარგი იყოს მე სხვას არ ვინდომებ,
რაგინდ კარგი იყოს სხვას არ ვინატრებდი...
ჩემგან მამა-პაპის სულს ნუ გამოდენი,
ღმერთო, დამიტოვე ენა წინაპრების.

ღმერთო, ჩემი ხალხი ვის რას ედავები,
ნატრობს ბედნიერი იყოს ყველა ვრი...
ღმერთო, ნუ წაართმევ ჩემს ხალხს დედა ენას,
ქვეყნად ყველა ენა არის შენსმიერო.

ჩვენ ჩვენი ენა გვაქვს,
ჩვენი ადათ-წესი...
ვაგლახ. ჩვენი წესი
ყველას როდი ესმის.

ღმერთო, ნუ ჩაქუფრავ
ჩემს ცას ბინდის ფურად-
ღმერთო, მიშველე
დაურჩე ინდიელად.

პარიზი 1978

შენათრსი

სახელმწიფო ენა

საიდანაც ქარი მოუბერავს, დედაენას იქიდან
უნდა ჩამოუყარო 2

მ. ენა და მისი...

სარკე თქმულია 5
 ძნებთ ახალი სტაფილო? 5

უკვლავა და ნაღისა

ღ. იორდანიშვილი, ძნლისში მოღვაწე ქართველოლოგი
 კატერანე ჩურჭიშვილი 6

ამაგლართა განსენა

აღ. გვახარია, ვარლამ თოფურიას ერთი წერილი 9

აგიგარიძის შარხალი

პ. ბერეკაშვილი, „სულიკო“ - საქართველოს წარსული
 აწმყო და მომავალი 10

თალსაზრისი

ქ. შერელიშვილი, ქართული „ეისამიანის“
 თავისუფლება ფილტონების სიმბოლოურ ხმარებაში 12
 მ. გოლიაძე, აღორძინების პერიოდის (XVI-XVIII სს)
 ქართული მწერლობა 15

ღაღანა ქართული

აღ. მღებრიშვილი, „თუ გინდა, მშენებელი
 ქართული ისწავლო“ 18

ნოზის სავარი

ვერესტნიე განმინდა ქართული სიტყვა 20

აბღთა და შაღთა მნათობათაჲს

ღომი 22

უკვლავითი სიგაის აააას

უკვროსი 23
 ცეცხლი 23
 ხანი 23

მნათობით ააბარავს

ნოზობათა 24

გარეკანზე: **უკვლავი და „უკვლავები“**

ბურჯი ეროვნებისა

BURJI EROVNEBISA

№7-8 (20)

1999

უმთავრესი
ბურჯი
ეროვნებისა
განსლავთ
სამშობლო ენა.

ნაქობი

ამოქონ
თავი ერთხალ

საქართველოს
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქონელ, ქართული ენის დარსების დამცირება ვინ გაყოფა და ვინ სამხოსნა, რის საფასურად? მასხვიც კი არაფერ გულისხმობს, ეს საუბარაც ისე ჩაფლვის, ეთარძვა ადრინაელებს.

ახ - გულსატყვნია და დასაწანი იხილი ფაქტის აღიარება? ბატონო იტა, რომ წინა 1929 წელს 22 სექტემბერს მანხელდის უბანშივე მათეობისათვის კი გამოიტანა დიდიქველად, რომ წარწერები ეწვეოდნენ უნდა გაეფიქრებოდა ქართულად, დიდი ასოებით, სხვათაშორის შეიძლება შეგნამ მყოფხარისხისაგან ადგილზე და წეროდა ასოებით და ეს თვითდინებაზე კი არ მოეშუათ, სამ თქმის 1 დეკემბრამდე უნდა დასრულებულიყო, თუ არა და მკაცრი სახელად ვიანამა 500 მ და მასხვისიგებაში მაცეს სასყველი წესების 29-ე მხელაზე. დღეს?

ბბ - დღეს? დღეს არანაირი საკანონმდებლო აქტი არ არსებობს, სახელმწიფო ენისადმი მასხვისიგებლობის რამ აქტისთვის საქარაველობის მიქადება.

ახ - არადა, მხოლოდ მორალური მასხვისიგებლობის საკანონის დანმა, როცა მორალური და სწოების საფუძველი შეწყდა არაფერს გულისხმობს.

ბბ - ამიტომაც სიტყვა გული იტა ოსივლანს, რომ ენის სახელმწიფო პაღატამ ვერ შეძლო, ვერ მოახერხა სახელმწიფო ენის შესახებ, კანონმდებლის რომანდური განსხვავება, ეს ეს კანონმდებელი იდეა იფიქრა, ისევე დამუშავების პროცესში და ხშირად ის უმარხობარდება ამ საკანონის დიდებისად გადამწვევებს, უნდა პირველი უნდა დაუდგეს მართი ენის სახელმწიფო პაღატა.

ახ - თქვენ რა ოსივლანის წყვილად ამ ადგილის გულსისხლის აღება არა წყვილად არსებობს გასაოცადებელი პაღატა და კანონმდებელი ხელში ძაბუეურობის პარამეტრის კართან, როდის მოვიღვან დამოუკიდებელი ქართული სახელმწიფოს მიქეხლებს დღისი ანაზარდ მოქონებელი ენის დასაცავად.

ბბ - დღეს უნდა გეტყვას ბატონო იტა და გეტყვას გეტყვას, რომ არსებობს ქართული ენის სახელმწიფო კონსონა, თუნდაც ენის სახელმწიფო პაღატა, რომ შეუქმნა ეს მორალური, მგრამ უნდა არსებობდეს ის საკანონმდებლო პაღა, რაც ამ კონსონისა თუ პაღატის მუშაობის საფუძველად იქნება ექსპორტს, მორალურ დონეზე კაცის დამუშავება საჭირო ვერ უშველის მხმისთვის, ვინაშენ ხამშობის თურქულწარწერების სასადგლის სურათს ექვედნა და ექვარს, ქარაველებს შემოსატყვის, როცა ვკითხვ რა წერია, თუ იცითთქო, არ ვიცითთქო გულისხმობს, ვკითხვთ ენის-საჭირო და მოვიდოა შემო, მითხვით წერს ხელუბის გულისხმობს და მხოლოდ ამ გვედგობის რა წერია, რა ხდება საჭირო, რე გეტყვას მთელი მორალური კანონის ამოქველდება, თურადივე კანონი საქარო მორალის ამისის იტა ოსივლანი და ეს საჯარო მხარდაჭერა ენის პაღატის საჭირობისა, მათი ამოქველდება ქვეც ხმამდღა

საიქველდა.

ახ - და ღროვლად მოსდებარებული რამდენიმე ცი რეკლამის კანონში დამატება-შესწორების საკანონი დამატა

ბბ - ენის სახელმწიფო პაღატის ინციტაციით მათეობის სიღიბისე განხილული იქნა რეკლამის კანონში შესატანი დამატება-შესწორების და რაზეც ბატონო იტა წერს, მოგვარდება, თუ მოხერხდა ამ შესწორების შეტანა წინ პარლამენტზე.

ახ - ერთი ადგილიც მინდა ჩაეკითხო იტა ოსივლანის წყვილად და თქვენ კომენტარი მანტყვისებზე რამ თოვა და რამ წერს ამხელა ევრნადისტო? ვიცევ ოსივლანზე რომა გახსნილი ენოვრისიტებზე, მეთრავით უმეტეს ევრნადისტის და ეს პირში დარეგულირებოდა, მგათი არ უნდათ ენის პაღატის ნებათოვა? ფარისზე ერთი სიტყვა, ან ორი და ეს რომ ათობით გვერდთან გაზეთის უმეტეს?

ბბ - რამდენად შეიძლება ენის პაღატის ნებათოვა გოხვებს საქარო ევრნადისტობისათვის, ეს შეიძლება მთლად ნათელი არ იყოს ნებათის, მგრამ, თუ გასეთა ან ევრნადი განკუთხავად არღვევს ენის მორძებს, უკვლი-სუროდ და უღოვად ექვევა ენის, ენის პაღატის უნდა აქტრდება უფუდა ამ საკანონის მოგვარების მართა ცონის-სიხების ნაჭრებისა უფრო მოეცე შექმის გულსიტყვადი მქველანა - ვინც კი მითხვრე, არ სიტყვის ვინც კი გედაბამს, ვინაშე ვინც, ექველ ევრნადისტო დარტყა ევრნადისტობისთვის თურმე არც ცოდნა საჭირო არც შესახების განათლება არც დამოხმა, ამის წინათ ერთი სქის უფოდ სურვეტს გედაბამს მათეკადი ტელევიზიაში სამართალმცოდნეობითი ხასიათის გადაცემა იყო, ეს ენა-წყვილიც სამართალმცოდნეობისე სწავლისე, ვერ სიტუ-დებტა ტელევიზორში ტიტრებზე დამოქრა ევრნადისტო გამცვრდა და როცა შემხვდა, ვითხვებ შენ ხომ სა-მართალმცოდნე ხარ-მოქოა ვერ არ დამხმამცვრდა დი-პლომი არ ამხვდა და ამიტომ არ ვარ სამართალმცოდნე ევრნადისტ რომ გეხსენა, ევრნადისტის დავლობს ვა-ტყის-მოქო და ათო, ათეა თურხითი რომ დეცისხონ, დი-პლომი საჭირო ევრნადისტო რომ დეცისხონ, ამისათვის არაფერია საჭირო, სურვილის და საქმის ხაწყობა-მო-გეარების საჭირო.

ახ - ამიტომაც იქვეც სიტყვა პრესა მქველანს გულ-სიტყვიდს და არა მხოლოდ იტა ოსივლანისის, ამ შესხვის ექველ უნდა შეეუპოროთ ხმა, ქართულის ამოქო-დნე ვერ უნდა ვაბეჭდოს ხელში კადმის აღება და ევრნად-გაზეთისადან მთლად იქვედნა ქადებება.

ბბ - ბატონო თამარ, გახსოვთ, იქვეც გედაცქემბის გეტყვინდა ამხელა საუბარი და შემდეგ ევრნადისტო პორეც კროჭებისა? დაეჭვებოდა, როგორცა ამცოდნელია დამოკიდებულება ინციტაციური ენის მხმარია იქ

არა აქვთ კანონი წინ შესახებ, მაგრამ, თუ კარგი ინფორმაცია არ იქნის, როგან სამსახურს ვერ იშოვის და ამას უკვე ვხედავ.

მბ. - ასე, ბატონო გიორგი, სხვა ქვეყნებშიც, საერთაშორისო, ბაღთისპირეთში, ჩვენთან ყველაფერი პრობლემაა ჩვენს კავშირთანადა ტერორისტების გულწრფელად ვილა, რასაც ბატონი იტალიანო ჩივის.

მბ. - არ შეიძლება მაგდონას არ ეუბნებოდნენ იტალიანო და საგრანტო მხედლობის საგნად არ ვაქციეთ მომხდლებული ტელეკომანიების საკითხი რა დავამდელით და სახელმწიფო ტელეკომანიის ბუფერს ცოცხავს, მაგრამ ის, რაც კრის ტელეკომანიებში ხდება, მართალია ძველი ასატანია ისე მწერალს მოყვანილია რას ამბობს - ვეფხვეს სამს წინ მოხდადევნე - სოკოფილია მომხდლებული ტელეკომანიებზე ზოგიერთი გასაფიქრებელი რაისის მამულ-შეფუძნა? ერთს მაგრამ იმი რომ გაუხერხებს ქვეყნის „ცენტრალურ“ პირველ არხს (ვიქტორ შორიხაძე) ასობით თანამშრომელი რომ ჰყავს და დარბაზის დედინდელნივე - გამოცდილებაც) თავი ვერ გაუარმყვია, გადარდები ვროჩრული ჰქონდა და ენა - შურდუნვდა ან ხადხის გამოსაყვანივლად სურათდობი არ შეიქნის და ეს, სოკოფი თუ სოკოქვეტვი ვინ არის, რაინდელი უთავებია, უჩინდელად უწინაურ, ხელმძღვანელობის ანბანად რომა მატყუარული კოდეციტი მსატყურელ დოქტორულს რომ თავი დაეკრეოთ, ვოყვედვე რომელ ენაზე უნდა გადმოცეს 5-6 საათიანი პროგრამა?

მბ. - ძველია, არ დავიანხმებ ბატონ იტალიანო და გულბეკოვს, არ მოსმინო ის, რაც, ჩვენმა საუბედურად, რეალობაა ეს წინ ტელევიზიისთვის, სადაც ნაგებია ჩვენს წინ და ძუღარბილანად ცხადვს, რამდენმართი მონიასა და რბუნას გადაეპრხევა ენა, მაგრამ ამხარო ვოყვედვითი ხისხლის დერა არ განკცდია ფრანგებს 24 საათიან გადმოცემებში მხოლოდ 10 წუთი აქვთ ნებადართული სხვა ენაზე (და ისიც ხმდერაში, თუა მართალი).

მბ. - ამ ამბობის, კომენტარზე არ სჭირდება რაღაც უნდა ვთქვათ, რომ უმის გადაბრუნებამდე მოეხსენოთ ენა, ვინ დეტალად მხდა ეუარდევს, შეიქცეოთ ამ წერალობა, ვიქცე ნამხმარობელი ფიქტორი იქნის, კრის კომპანია ვარა, კრის თავის სახლში ვაუშვას, ვიერნს რომ გადის, კრისა? კრის ბიზნის რომ დიდგვეს, რანბანი ცარიელი თავიც უნდა ეკრძეღეს არ აფიქციქვს?

მბ. - და მართალიც, ხომ უნდა არსებობდეს რაღაც მექანიზმი, კრის რომ სახელმწიფო წინ მხმინო პასუხისმგებლობის გრძობდეს.

მბ. - ვფიქრობ, ისეც პირობდება და მოცარება სკორების დროოდ, პილწიციციობა და უწმინაურ საუბარს ვერანდის, რეალობას (ვეფხვისხმობ კრის კომპანიების), ტერორად-გაზოფიხიან ასე თავისუფლად რომ

ისმის დეკორატიუ ზნობა, ვიციკა... მართალია იტალიანო, როცა ბნეთ კითხვის ხეამს - „უწმინაური, პინდური, ენა კრის შერეფება არ არის?“

მბ. - ბატონი გიორგი, როგორც ხანს, მწერალმა იტალიანომ მართალიც მრავალი საერთაშორისო საკითხი წამოწია წინ, მრავალი სადღეობის პრობლემსაც გამიხსნია ვერადდება, როცა ეს წერილი წავიკითხე ვოფიქრე ამის საფუძველი დევეფხობა დისკუსიებს გამომხდლებობის მხარდამტყუბნი. და დიდი იყო ჩემს გაოცება, როცა წინ სახელმწიფო პალატის ქუთაისის სამმართველოს გაგეთვბში ი. იოსელიანის ამ წერილის შესახებ უარყოფითი დამოკიდებულება გამაოცდნეს. მე მხედველობაში მსქეს ამ გახეობის რედაქტორის, ბანი ტარიელ ფურცარაძის, საპასუხო წერილი რას იტყოფოდა ამის თაობაზე.

მბ. - ბატონი თამარ, ამ წერილით ბატონი იტალიანო მე უპირველესად წინს სახელმწიფო პალატის მხარდამტყურად შექცენება და ვეფხვი, სახელმწიფო პალატა ამ წერილს თავის სასარგებლოდ გამოიყენებდა, მხედველობის საგნად აქცევდა აქ წამოხრულ პრობლემებს და ხანაფიხი რაც თავისთავად საქვეყნოვალ საქმეს გააკოცებდა, მხმდა კი პირიქით, მჭობრს ამ ფაქტის შეფასება უწოი სწორად, გული მწეფება, რომ ასე მოხდა, ენა კრის სული, არ ამ შესიხვევაში თუ მწერალი პუნაოდეღის არ ამოქმეპის, ენაა მთავარი? „ქართული“ - ასე ჰქვია ამ გახეობის მხგრამ მხდა, რომ აქ დამხმული საკითხებისადმი მისი დამოკიდებულება მართალი ქმარავდა იყოს, როცა ამდენი პრობლემია წამოხრულია, იმსზე ეუარდვების გადატანა, რომ ი. იოსელიანის წერილში გრამატიკული შეცდომის ცეძობით, არაა ჩემთვის მთლად გასაგები პოხიცა.

მბ. - უშეცდომო მხოლოდ დმწიფობა და ესაქმის ძალიცება... იკობს იქცა.

მბ. - და სხვაზე შეიძლება გავიხსენოთ იცო, რა მასხენება? აკი კი წერილით რომ ჰქვევა იეაქ მამბელობის პექციონის თაობაზე აკი კი იეაქ მამბელობის ნაწერებში ქობრევი შეცდომები გაუხაზავს, გაგულისხმებულა მამბელობა და უოქცამს: განა შენს ნაწერებში კი არ არის შეცდომები? აკი კი დიხმელით უპასუხია ახლა შენს ნაწერებზე საუბარი და როცა ჩემს ნაწერების განხილვაზე გადავიდა, რა იცო, რომ არ დავიანხმებოთ, შეცდომის შერც ხომ უშეცოი, ეს შენ ამ გამართლებას. ეს ინტელექტუალური ბაბი კი არ არის, მასხმდური გაქმსმება დახს, ბატონი თამარ, მოყდა დრო, დავიქმწიფო ეს მამბელობა გავმსმება და აკი კი სიტყვით რომ ვიქცა, ინტელექტუალური ბაბია საჭირო.

მბ. - წამდარ საქმეს მხოლოდ ეს გამოსაწირობის მოსაგვარებლად პრობლემებს მხოლოდ ეს მოაგვარებს, ასე რომ მდღეობა უნდა ეუბნებოდნენ ბატონ იტალიანოს ამ წერილისთვის, ჩვენს დედეგინდელი საუბარს თანადგობა მწერლისა და ემბელოქებს, ამის არ დამაოცდებდა ამ წერილზე და, სწორად, ამ თემებზე საუბარი.

სარკე თქმულთა ჩუბონანსი

როზნანსი - სარკობლი მანათობა - მანათი ტაი-
ბი 15-21 (2021), 1999 №15

ვაქცისსე არანკლეს თუღასანური დიაცია ფინალი იყო ერანსი ხომ სულ ჩემსინურად, ღიფეწილად თამაშა, ხოლო მანამ 18 წლის დღეწარსკმა შეტოქემ თავი მხოლოდ თა-
ქმეწკეწკებლობისა და უსრდელბითი გამობინა, პარისული პუბლიკა საშუაღიმყოლოდ მოიყვია და აგისისაგან განსხვავ-
ების პარისში ასევე ვერ იპარდელა.

(ერანსი პანტის სრდელბობა ასწაველა, ხოლო აგისი ისტორიასი მოხდელა)

გვ 15

გადაწკეწებ ზედში მანკო ეგოო ხომ სულ წახდა და

ანგარისში ჩამორჩენილს სასარკობლი უსრდელბობა თხოვეს,
(იმევე სტატობად)
გვ 15
ინგლისის ნაკრებსში თამაშის მას აღბათ არენ დაუ-
შლელა, მაგრამ მან აღბათ ეადღებულად ჩაიფილა საკუთარი
თავი ცოქნი უღლბისათვის მიტებენა მოვლი ნიჭი.
(ერანსული გუშინ და დელს". გვ 21)

ეშმაკო ფერის მკაცრი დარიფეკებსი, რომელიც იქამდე
ხშირად ნაკრებსშიც არ უშეგებია თავის ვარსკვლავს, არან-
ორად არ ჰრდელა.

(სი ჰეკეტ სინს ჰეკეტ". გვ 20)

და თუეღ რბოლაც ემბოტლო ფარსად იქცა, რომ ზებური
ველისპორტის ერთ-ერთი გუნდის პატრონმა აღარა, გვიღო-
მს თუ ეველანი ერთი წელია შევესვენებთ, დაუხებელითი მ-
ოვლაპარკობი დიდწმინდებითი, სასიარო კორსე დიდვლებითი
და შერვა წარვადღეტანი ჩვენს შგარდებს სასოგადობის
სამსიგაროზო.

(სარც ერთი ველბტური უ-ღობანგ-სკანდალოდ" გვ 13)

ინებეთ „ბაღლი სტაფილო“?!...

Menu

მენიუ

*Feta and spinach pasta salad

*ფეტა ყველის და იხპანახის მაკარონის ხაღლიათი

Fillet steak
with mushroom sauce, fried potato,
baby carrots and broccoli

ხორციის ფილე
სოკოს ხაწებელით, შემწვარი კარტოფილით,
ბაღლი სტაფილითი და ბროკოლით

or

ან

Chicken tajin
with mushroom rice

ქათმის ტეიჯინი
სოკოს ბრინჯით

Chocolate brownie with custard

შოკოლადის ტკბილღვეშულა ნადღუღა კრემით

Cheese

ყველი

Fresh tea or coffee

ჩაი ან ყავა

*Well Being selection

We apologise if your choice is not available.

მოდიშთ გახადო, თუკი თქვანი არღვეთი არ გვეწება.

This image was created by Hugo Kaagman of The Netherlands. Deze afbeelding werd gecreëerd door Hugo Kaagman uit Nederland. © Copyright British Airways Plc 1997.

ა წერილის „სულიკო“ ქართული კლასიკური პოეზიის შედევრია, ხოლო მის ტექსტზე შექმნილია მგლოვანად თითქმის მთელი მსოფლიო მითაა. ეს და სხვა არ უმატებს „სულიკო“ მსოფლიოში ძნელად თუ მოიხებება შერეო ასეთი პოპულარული სიმღერა. ვინ დროს ბუნებრივად და მისი სტატა წინააღმდეგ მებრძოლია პირდაპირ უკრა.

სწორად წერს პოეტო ტაროდ კანტურია: „აღბათ, არ გვეულებათ „სულიკოზე“ უფრო პოპულარული ლექსი, კემსირტად სახალხო ნაწარმოებ, რომლის მძებელისა და დამყარებლის აუღებოდა დღეს თითქმის მთელი პოეტო მსოფლიოს მოციქავ“. ეს ფაქტი მართო ვარდა, წერადლის მუხაკალერ გემოვნებაზე რადი მტყველებს ასეთი წარმტებნას: საფუძველი აკაცის შელოფიურ ღრმს-შნარბინ ლექსშია და, ენ იყოს, იქნებ აკაცზე იმღერა უხარეღესად თავისი ლექსი სიმ თუთონევე ამბობს პოეტო არც ერთი ლექსი არ დამწერია სემ დღეში, სანამ არ უმღერებ ვერ უმღერებ და მერე დაქურს ამისთანა ჩვეულება მტყვეო.“

საოცარია, რომ მსოფლიოში ასე პოპულარული ლექსი საქორელოში უმრავლესობამ ზეპირად არ იყოს. ეს იმტომ, რომ წლების განმავლობაში „სულიკო“ არ თუო შეტარული სასწავლო პროგრამაში, ანდა კლასიკურზე საკაცხვად იყო მითითებული.

მოუფხმბით იმვე ტაროდ კანტურიას: „ას, რაც ასე შენა იდია, ხელმისაწვდომი, სისხლბორცვეული გგონია, სანამდეღეში ვარგისობადა იდუმადების სასილოინი საპურეღლია. თუ პოეტებს იდუმადება დროსხვად უთელუბათ, აკაც თავისი „სულიკოთ“ ერთ-ერთი ყველაზე ბუნდოანი პოეტია“ („ქართული ჟია და ლიტერატურა სკოლაში“ 1980 წ. №2, გვ. 23-25).

აკაც საქართველოს ტყვეადი 1991 წ. № 11-12, ეთხად ბარბოვი ფიქრობდა, რომ „სულიკოში“ გამოსატყველია სატრო-სამშობლოს ძეხნის ტყველო“- ფრთოდ რომაქო ქორეღობდა, რომ „სულიკო“ სატრო-მშენიერების ძეხნა“- ამქა აზრია, ეთ „სულიკო“ დაკარგული ღმერთის ძეხნა“ ილია და აკაც“. ე კრტაშეული ეთ პირაქი ასტყვის- აკაცამ სულიკო მრავალმხმეველ ქორედ ზატად ქორეღი იყოს მქნე მრავალწინადა სასილოდა აკაცა. იღონდ ამ სასილოში რეღეიერი მხნარბია არ დღევ“. „ლიტერატურა და ხელოვნება“ 1991 წ. №3 გვ. 122-123).

რა თქმა უნდა, აკაცის ამ შესანიშნავი ლექსის

„სულიკო“ ადგენილია სამოსელი, რეკავი, ეთ ვინისნეს ეს ადგენილია, მკობხეღისსათვის ყველაფერი სარეღი და გასატყვი გახებება.

მამ, რას ეტყობს და რას პოელობს დიდებულო მტყველინი?

თავიდანვე უნდა აღინიშნოს, „სულიკოში“ ა წერეთელის შემოქმედების მთელი კრედიო ვაიმეღეველი მსონში აკაცის წუხილი, ზრუნეა თუ იტყვის თავისი მშობლიური ქვეყნისადმი შესანიშნავი მატყველი სახეობის სამეგობროსტყული, ერთი მთლიან თათეღად არის შეტყველი.

აკაცის ფიქრები ყოველთვის თავის დასტრიაღება მრავალწინადა სამშობლოს იყო იხსენებდა მის სახელოვან წარსულს, ზრუნედა აწმუხსათვის და იტყვობდა მომავალზე.

ერთ წერადში აუქრებო ბუხნის წინ“, პოეტო წერს ათსოვ ათოდ უხეღო საგანო მარტო შენ არ იქნე ყველას თავისი ცვებილი უკოდა და მტყ შენი დღე მადგას, სამშობლოს გამოეღლისწინებულს მისი „წარსულდ“, „აწმუო“ და „მომავლო“, ეთ სიტყვა, საწმურე და იტყვის, ურად არეულა გულის ცვაღებინ და მწევეღობთ ამოკლუნდ დღეგარდობას“.

სწორედ საქართველოს წარსული, აწმუო და მომავალი იქნე პოეტის ადგენილი სახი დახატული „სულიკოში“.

როგორც პოეტო-მტყველი ე კრტაშეული შექმნავს, „სულიკო“ კომბოსეკორედ თათედ ბოლომდე ერთხეა-მეღებასეა დებულო“- რასაც ბუნებრივად მიეყვარა ლექსის ფინაღმდე“. ლექსი იქნება საყვარლის საღებოს ძეხნია.

საყვარლის საღებოს ვეცხვი, ვერ ქნახებ- დაკარგულიყოღ. გუღამოსტყენი ქორეღი, სადა ხარ, ხემსიხეღაყოღ?

ცნობილი ფრანგი მტყველი და საზოგადო მოღევე ბარბან დე ბი თავის მოღაურობათა მობეღეღებების ერთ-ერთი წიგნში ამტყველი, რომელმაც მთლიანად მოქტავს „სულიკოში“ ტექსტო, განმარტავს „სულიკო“ არის საღებოს ტყველი, რაც ნიშნავს მტყველთა სულდ“ („გონიადი“ 1991 №11-12 გვ. 61), რასაც უნდა დავუბნებო ყველაზე მტყველი ეთ აკაცისათვის ყოველთვის სამშობლო იყო, შემოღეღანად სტროფში აკაცის „საყვარლის საღებოს“ სახით თავისი ქვეყნის წარსულს დაეცებს და იხსენებდა.

ის მისი რამდენიმე იდეის სიტყვებით უწყველად დროს ხე-
ლით დანახვად.

მეორის საქართველოს წარსულს ეკვლია გარშემო-
რტყმულ ვარჯის აღარებს

„გაქვს კარგი შენიშვნა
რბად რომ ამოსულიყო,
გულის ფარცხვლით ეკითხვოდ
„შენ ხომ არ ხარ სულდო?“
ვარდნილ მასხის არ დაყოფან
წინადა თანხმობის, კოცობ
შეყრას, თავი დახარა,
ცერამრგაღლით ცოვრი
დაბლა ცრემლებად დახვარა“.

და აკაცს საქართველოს წარსული ესატება სურნე-

ლოვანი და კოცობ ვარჯის სახი-
თ, რამდენიმე ეკვლითაა გარშე-
მორტყმული ცხადია ეკვლები
მტრების სამშობლო სახეა ე-
რჯის სახეში კარგადია დაქე-
რადი საქართველოს წარსულის
განსაკუთრებით მისი კოცობის სა-
ნის ეპოქის სურნელება, მდგრად
პოეტის იყოს, რომ ეს არ არის ის,
რასაც ვეძებს, ეს არ არის მშობლიანი
საქართველოს ხატება და ძიების
განცხრობის.

საქართველოს აწმყო პოეტს
სიუღერანბული ბუღბუღის“ სა-
ხით პოეტს დახატულია
სიუღერანბული ბუღბუღის
ფილიტებში მამაღლელოც,
მეცხმტრბული მტრების
„შენ ხომ არ ხარ სულდო?“
შეფრინხვადი შეყრისა,
ვეყოფის სისკარტი შეხის
წაიჭრეს-საიჭრესიკოცა,
ათაქის თქვა ღრის დახიბ“
ფილიტებში მამაღლელოც ბუღბუღის
აღფროვული

და აკაცს თანადროული საქართველოსი აქ საქართველო
წარმოდგენილია სხვის კავშირის თავშეუქრებელი სესტო
ფრანსისა, მდგრად მკადლობს ფრანგელის - ბუღბუღის
სახით რაც გულის უკლებს პოეტს და აქწურებს, რადგან
მარქსალულია ძველი საქართველოს დიდება და სურნე-
ლება, სწორედ შენიშავს ე კოცობიშუადი, რომ აქ აღსა-
წინაა ბუღბუღის სტეფანის ორმეობა (წაიჭრეს-სა-
იჭრესიკოცა), რაოდენ ურადროვად არის გაღმობცხვული სე-
ვდა და სხარეული“, რასაც კრატოკოსი დაპირისპო-
რებულაა ფრანსისის კანონთან აკუემრებებს, თუცა ეს
უკანასკნელი აქ არაფერ შეუთა ბუღბუღის ცნესა საქ-

რველის აკაცობდროინდელ მდგრადრობას ეკითხვრეს
წინ იყინ, რომ ეს გული მკვდილია“ ხოლო კოცობი მის
განსმინებს ქვეყნის უკუაქვის მამაღლის რწმინაზე პოეტს
ძიების განცხრობის

„დაეკუთხოვება ვარსკვლავი
სხივები გაღმოსულიყო,
მის შეკვლითზე შეუქრებელი
„შენ ხომ არ ხარ სულდო?“
ვარსკვლავს წინადა დახატვისა სხივები გაღმობ-
ვარა ცხადია, მოცოცხვამე ვარსკვლავი საქართველოს
ბრწყინვალე მამაღლის ადფროვული სახეა პოეტს და-
სრულა ძიება ნათესაც ეს ახარა
„ვე არის რასაც ვეძებდი
მშინი და მისიწმენა“

დაღე დაღამე აქ ტუბოლი
და ღამე გათრებო“
პოეტს ადფროვინებულა საქა-
რთველის უკვითი მერმისის შეფრინ-
ბით იგი აღარ დადრდობს წარსულზე
„მოყოფილია წარსულად დროებზე დარდი“
- იღას აღარ დროის მდგრადზე ცრე-
მლებს აწმყოზე

მწინაა აღარ დაეცხვებ
საყვარლის ცეზო-სამარტო,
აღარ შეწრები ქვეყნისა,
აღარ ეღერა ცრემლებს მდგრად-
რეს“

პოეტს საქართველოს წარსულის
აწმყოსა და მამაღლის შეყრითაა აღა-
დგენს სამშობლოს მადლიანობის ხატს
სამად და მშობლია ის ფრთა ვარსკვლავ-
ულ, ბუღბუღელ-ეკრდელი“, ამზობს იგი
და თუთს დაპოცხვებულებსა მამაღლის
ასე გაღმობცხვებში

ბუღბუღის უწყის უწყებებს (ე.ი. სა-
წმობლის აწმყოს)

ვარჯის ვერსიაც (ე.ი. საქართველოს წარსულს)
ვარსკვლავს შეკვრებს დახვითა, (ე.ი. საქართველოს
მამაღლის)

და რასაც ვერწმობს მე ამ დროს
ვერ გამოთხოვამს ენათა“
ყოველივეს ხალხთა ადფროვინებულა პოეტს იმედი-
ანი განწმობილებით ამოაქრებს ღვექის
არვე გამხესინა სოცოცხვლე
დაღე მზე რომ მწარედ კრავლიყო,
ახლა ვე ვაქვის სავად ხარ,
სამგან ვაქვის ბინა სულდოც“
ამ ღვექისაც თავისუფლად შეუღება წაწმენის და-
სრულის სიტყვებს, „ქართულის დედას“ რომ წა-

წერა დღემს იღამ აქმო შობელი წარხელსიგარ არის შობელი შობიელისა. ვა სერცესა და დრონი მადლიან საქარეული არ არსებობს წარხელსი აქმოსა და შობიელის გარეშე

ეს რომ ახლა ამის დისტურებს აგრეთვე აქკოს დღეში „მუხამბაზი“ (ნახევარი ცხოვრების გსა გავლელე...), რომლის გავლებარ ადგილი აქკოსი ხანარად (შერე მამეჩი გაქეს შინა ან სამხელ დამშლდა ის ვინა) შუანისმხად გამსარტა და ფარათ საზოგადოებისათვის ცხოვლი გუხად პოეტს - ადელმკოსის თხოვს ვრისმუელს მისხეში გ. შატერასიუ-დამადმი ის ლიტერატურულ ნარკვევში №1 475.

აკაკი ზემოი დასახელებულ ლექსში ასე გამსარტეს ხანარაი სიცილის მსურსს

მე ვოცნი ამის გამო სახეკარად რის სატროფოზე ვუქოქობს უსურვად მარად

მის წარსულსა ვფრინებ და გულის მქვეში

აქმო მტრადიუსი და გულის მქვეში კი ასეღობ

შობიელი კომპრეფს მე ძღობს ეს სტროფი რომელიც ასე ემსურება „სუელიკოს“ შინარსს და აგრეთვე „მუხამბაზის“ თითქმის მეროვ ნახევარა, როგორც ა ვრისმუელი არკვეს ცქსორის მხოულა და ცნობად არ იყო მსამხელ ხანა პოეტ-მეღვდვარს არ გა-მამარქურა. სწორედ ცქსორის თეოდის ასახვევადც გამოხატა აკაკიმ „სუელიკოს“ თავისი გულისმადეხი ადვოკატულად თუქცა უნდა აღნიშნოს, რომ ცქსორის „სუელიკოსისთვის“ ხატვარება ვინეგარი იმბრაციოა 1905 წლის გამოცემის ვრის სტროფი, ხოლო 1908 წლის აკაკის არმეულ ლექსებში ითხი უკანასკნელი სტროფი მხოულა

დამსახურებელი ჰედვოტო კანონი პიბიკარიონი ტეხილა თხალსა

ვეთიყვანე ვიგჰვალაშვილი

ქართული „ვიხრამიანის“ თბვისებურება ფიტინიმების ხიშბილურ სხმარებაში

აკაკობრობის წინასტორითი ცნობილია, რომ მკენარეთა და ცხოველთა სამყარო ბუნების სხვა სამყაროსთან და მოვლენებთან ერთად, აღმანათა მოვლენას უწინარეხია. ამქვენად აღმანათის არსებობის მივილ მანძილზე მკენარეთა სამყარო მისი განხურული თანამგ სურთა და შოიეარი საარსებო საშუალებათაგანა. (4). გვ 241) ხანგრძლივი ურთიერთობის შედეგად მკენარე აღმანათის ყოველდღიური ყოველ-ცხოვრებლიან მის სულიერ და კულტურულ ცხოვრებაში მკენარედ შეიქურა და იქ დამახასიურებელი ადგილი დაიკავა.

ვარდ-ვეთიყვანის ხამოლიკას თავი ვერ დააღწია მხოულის ვერცერი თქვენიის პოქსაში მთი უფრო სპარსულმა კლასიკური პერიოდის სპარსული პოქსისათვის დამახასიათებელ მებრეფორულ არსოქვენაში მისიშეღვლიან რიღის სწორედ ფიტინიმებუა თამისობტ.

ამ თეოდისხისით ზენე შევისწავლეთ ვახარ ვე-დენ ვორგანის „ვის ო რამხი“ და ქართული „ვისრამიანი“. სპარსული და ქართული ტექსტების შესარსიმპრებუთამ ანალიზმა გუამეჩნა, რომ „ვის ო რამხი“ დადასტურებული 49 ფიტინიმედიან თარგმანში ასახა 26. ქართული მთარგმნელი რომელიც განსაკუთრებული სოფრისხილით ვეიღებუ დედინსეულ ტექსტს და რომელსაც ხმარ შეხმებევაში თითქმის უცეველად ეადმთაქეს ორიგინალის მხატვრული სახეობა. პოქსის ქართულ ვარანტში სპარსული ტექსტისათვის უქო II ფიტინიმში გუთავაზობს განეხიხილეთ რამღვინამე მათიგანა.

1. ანწილა - Sambus ebulus. მკენარე თხალსა წყრად შეე სყოფის (8). გვ 35). „ვისრამიანიში“ აღნიშნული დღექცესა გუხეღებუა მხოლიდ ვრისხელ, რომელიც ორიგინალის cenar-ის მინარა, ჰეადარბ შესამახისად იყოთებუა.

„ვარე მატეს სადე სყოფიანი, არ ვეებუ აწწილსა მერადისა, დამშედისა და დამკენარა“ (19, 18)

სპარსული ტექსტის სათანადო ადვოკატას იყოთებუა: „ქო დარამ სარეე ვოუხმარბარ დარ ბარ სერა ვუთამ ზენარე ხოშქ ო ბი ბარ“. (58, 121) როცა მარგადელტონსიყოფიანი ხარო მეთეს მკერდში, რასათვის მივებენი გამხმარ და უსაკოფი მინარა. ზემოთ მოქვენილ მგეადიანიში ვრისმანთთან დაპირისმპრებულთა ახიღვარზელ ვროი და ბუებრა მთადი, ფრისიკურა მონაცემებისა და ასაკის მიხედვით დამსებულელ პერსონაეთა შორის არსებელი კონტრასტის უფრო მხადრი სოქათის დამას-

ტავად მთარგმნელი შეგნებულად ცდის დედნისებულ სატის ახალი დეკორაციის ერთეული და შებენიერებას ახდენს ჩინარი, რაგინდ გამომხარვე არ უნდა იყოს, რასაკერძადაც, არ გამოიწვევს შკითხველში იმდენ უარყოფით ემოციას რასაც „მეჩადი და დამბდი“ აჩვენა.

აქვან გამომდინარე ქართული ავტორის მიერ სიტყვა **ანჭლის** შესატანა ნაწარმოებში არ ჩანს შემიხვედითა, იგი მას მამართავს დაბრისმარების ხეობისათვის მხატვრული ზემოქმედების გასაძლიერებლად, დასახლებული მცენარე წარმოადგენს ბებური მხამბადის სამხილურ სახეს, რომელიც სპარსული **conar**-ის სანაცვლოდ გვევლინება.

2 გრაცის ხე – ბრანის ხე (საბა) - გრიკი - *Myrica guesifolia*. ბუქსია ამას აქვს ფოთოლიანი მთვრელი, მუხის ფოთოლიანი ამომხრატებულნი, ნაყოფსა შუადიქრ მტკნურს არვის ნაყოფის მსგავსად. გვიხედვის ეთიოპიასა შინა“ (42), გვ. 134).

სიტყვები ფიტონიმს „ფორამანში“ მხატვრული მსახივანებლობით გამოიყენება, იგი ღამსად აღნიშნავს ანუღრედი ტანის საბრისბოროდ მოხრდი და უღამსაო სხეულის მხატვრულ შედარებულ გვევლინება.

ქუჩის ნაყოფი გრაცის ხესა დემწიგეისა და ორისა კერისა მოყარება ჩუხი გაამსკედავა მიფინოობასი“ (197, 29).

რამისა ავედრის ვისს თავის სიყვარულსა უჩვიოს, რომ მისას ტრეობამ მოხილდ უბედურებას ვადაძებარა და ფოთიკრადეც ვადაძებარა, თარგმანი მტორუდენ ხატეკვლილია, თუგვა დედნისებული აზრს საესეხით შენარჩუნებულა:

„ავადანე სარეე ვადე მან დოთა შოდ, და ჰაბთე მახე მან ფოჭ თე სობა შოდ“ (339, 30)

ჩუხი სხეულის ახალგაზრდა სარის ორად მოხარა, ჩუხი ორს კერის მიფარე ვარსკედავის ჯუფით გახდა.

როგორც ეხვედით, რამისის სწორს ტანის მტრეფორსა ახალგაზრდა სარის“ თარგმანში არ ჩანს, ხოლო მისი ორად მოხარული სხეული, რომელსაც ორგანიზმში რამე კონკრეტული ხატი არ გააჩნია, თარგმანში გრაცის ხესთან არის შედარებული.

მისთანაზე გრაცის ხის მხატვრულ დეტორაციას უნდა უღამსაო სხეულის გადმოცემა წარმოადგენს.

3 უსურგაზი - კრიკინა ვაზი (საბა), თავისთავად კრიკინა საბას განმარტებული აქვს როგორც ველური კრიკინა.

კრამანეთის ხილეთი გახარებულნი ვისა და რამისა კრამანეთისა მოხეხებენს, ვითა უსურგაზი“ (161, 12)

თარგმანი ორგანიზმისაგან განსხვავებულ შინა-რსობრივ დეტორაციას შეუცავს:

„ზეფორიანდ ბარ ჰამ მურედ ო შეშშიდ“ (187 26)

კრამანეთის გადმოხეხებენ მურტი და ბზა.

გორგანი მოცემული ბუთით ხაზს უხედას პერსონაჟი ფიციკურ მომზადებლობას კრამანეთის გადმოხეხებენ ტანწარწყვეტა ვითა (მურტი) და მოხილვითი რამისი ბზა! ქართველი მთარგმნელი კურადღების ამხედვლებს არა გმირთა გარეგნობაზე, არამედ მათ შინაგან ენებათაღვლევაზე მონატრებული შეცვარებულები კრამანეთის უსურგაზოთი ჩაუხეხენ.

როგორც ცნობილია, ქრისტიანული მათოდოგიათი მცენარეთაგან ამტკუნად ვაზის მიმართა შინის სწორედ, ვაზის ტანი, მისი მიმორხა მხის ძალითა აღვილი. ვაზის ყველაზე შებუდ განივდის და შეუწყის შუეს, იგი სამბოლოა ამგვარი მოვლენებისა, რომლებიც შეუცავს სიჭარბეს ხისავესია, არე შინაგანი ძალით ზედმეტ აღვილიობას ასეთია ვაზი, მას შინაგანი ძალი მოსტარებია, შიორი სიყვარულის ძალითა დაგრუხილი ვაზის ტანი და ამავე ძალით ექსპანდება იგი ჭიფის“ (7), გვ. 15-16, რა თქმა უნდა, დეოთრანფისაგან განსხვავებით, საერო დეტორატურა თითქმის თავისუფალია ბიბლიური სამხილიკოსაგან; მათ უფრო „ფორამანში“, რომელიც ქართულ ორგანიზმურ ძველს არ წარმოადგენს, მაგრამ ქართული სახისმეტყველებისა და ეთიკური გემოვნებისათვის მოცემული ხატი იმდენად ორგანული და სისხლბორცველია, „ფორამანის“ მთარგმნელი უფროსად მიმართავს მას.

ამრიგად, უსურგაზი, რომელიც ორგანიზმის ორი ფიტონიმის **murd** - მურტისა და **semsad** - ბზის ხანაცვლოდ გვეხედება, ავტორის გამოიყენებული აქვს ეთიკური გემოვნების გადმოხატვამდე, აზრობრივი დაცვლება დედნის განმარტებულა ქართული მხატვრული აზროვნებისათვის მისადები პოეტური ფიგურით მქონებულზე შთაბეჭდილების გახდისების მზრთა.

4 ფუტეა - *Pinus*; წიწკოვანი ხე ასიამის მსხვილ კერესისებურ ვარძებს. (8), გვ. 446).

„ფუტეას“ ხმარება „ფორამანში“ დაკავშირებულია მოქმედობად და აუხილვად ოცნებისთან კრბოდ, ძაძა რამისს ვისის შინადან სიყვარულზე სიყვარულთავე მისების იმდის გადაწყურავს, ეს აზრს ჩინებულად არის გადმოცემული შემდეგი სტრიქონებით:

„შენ მას მისე შეყვარდე და მისი ბული“

მაშინ კი, ოდესაც ფიქვისა ხისა შტოსა ხურმა გა-
მოქსახა“ (58, 35).

უნდაღან ფიქვი ფაქტობრივად უნაყოფო ხეა, მის
მეორე ხერხის გამოხსნა განუხორციელებელ იდეასთან
არის დაკავშირებული. ამ გამოთქმას პოემის ავტორი
რამდენჯერმე მიმართავს სხვადასხვა ფიქონიშის გა-
მოყენებით. ფიქვი კი - ეს ია რამინს“ ფლორისათვის
უცხოა. ქართული „ფიქვის“ ნაცვლად სპარსული ტე-
ქეტის სათანადო ადგილას „არდაუანი“ იკითხება:

აქ მუხრათ ვისა ანგაპ სარ დარ არად,
ქე მახე არდაეან ხორმა ბარ არად. (124, 184)

შენი სიტყვარულით ვისი მაშინ გამოადებს თავს მუ-
ხრათ შეეცნარდების.

რეკვა არდაეანი ხის ტოტი ხურმას მოსხამს.

მომდარი ცვლილება ადრიათ იმით ახსნება, რომ
არდაეანის ხე არც ისე დამახასიათებელია ქართული
ფლორისათვის, აქედან გამომდინარე ასევე უცხო და
ხილვადი, უცნობია ქართული მკათხელო-
სათვის მისა მუშეუბათი შექმნილი მსატყრული სახე-
ენა. მთარგმნელი ამ შემთხვევაში ლექსიკონი ერთეუ-
ლის შეცვლით ორიგინალის ძირს არ ცვლის და ზე-
დმარქვითი იცავს მას.

5. წილია - შერადი და შერე მცენარე ბაღისა
ორდებს. სომხ. წილია“ (11, გე) დათხურად მის
ქრულია „Ranunculus acris“. ბაღისა ეს აღმოსცე-
ნების კოეფილა წელსა მარადეან, რომელიცა გა-
სისხედეების ერთგურთა თვისთა ბაღისათგან ფარის
სახედ ქნილითა ფოთლებითა, ოთხკუთხანთა და
მრავალწლიად განყოფილია“ (12, გე 126).

იმ ერთადერთი მატეალითა, რომელშიც აღნიშნუ-
ლი ფიქონიშს დასტურდება „ფისრამანის“ მთარგმნე-
ლი დაპროსტარების ხერხის უფრო მსაფრ სურათს
გვიხატავს. კონტრასტი გორგანის ერთ-ერთი სავე-
რული მსატყრული ხერხა, რომელიც უმრავლესს შე-
მიხვევაში უცვლელად გადმოაქვს ქართულ ავტორს.
იუსტა ურეკტი გაძლიერების მოხიზთ ხანდახან
გეხვდება რომელმე კომპონენტის მისანდასახული
ცვლილება იგივე შეიძლება ითქვას მოცემულ შე-
მიხვევაშიც:

აქ ვარდი დავიფხვ და მისეგან ნაყოფი მომიყვია, აწ
ბეღლისა მურადისა წილიკასა აღარ ვეხებო“ (200, 34)
სპარსულ ტექსტში ვკითხვდებით
-ქე მან გოლ ქეშამ ვა ვოლ ფარვარადამ,
ხე მურდი ი სოხან ი ხარი ზორიქამ“ (344, 30)
სიმ მუ ვარდი დავიფხვ და ვარდი ვაეზარადე
მურტსე სოხანსა და ვულეყოფილასე ხე-

ლი ამიღიარო“.

რამინი მთარგმნელ ვისი მტრად დამსტყრულ და
ნაშინადებით საეცე წერილის მისწერს. ვერად“ მისი
გორგანელი ცოლის გულის სიმძლილა, ყველა დანა-
რჩენი ნაღადატევი სატყრისი, რომელია ნაცვლად
მთარგმნელი ერთ მურად წილიკას“ მიმართავს.

მართალია, ვარდი „ვევაილების დეფიოფალია“ და
მის გვერდით ყველა სხვა ვევაილი თუ მტყნარე ზრად-
ლში დგას, მაინც ვერცერთი მთარგანი ვერ შექმნის
ისეთ კონტრასტულ სურათს, როგორც რაღაც მურადი
ბაღისა კონტრეტულ შემთხვევაში „წილია“. ვიჭირო-
ბი, ურეკტი ქართული ვარანტისა უდაყოფ დილა.

მასალის შესწავლით ნათელი ხდება, რომ არასეო-
თად ქართული ავტორი სპარსულ ტექსტში ხმარე-
ბულ ამ თუ იმ ფიქონიშს თარგმანში სხვა სიტყვის
უნაცვლებს. ეს ცვლილებები თავის მხრივ რამდენიმე
სახესაა:

ა თუ რომელიმე მცენარე სურათად ან რამდენიმე
უცხოა საქართველოს ფლორისათვის (შეხებასამად,
მის მეორე ნაწარმოებში მსატყრული სახედ არ იქნებოდა
ქართული მკათხელოსათვის მასალები, მთარგმნელი
მას უფრო ნაცნობი ხატით ცვლის მსგ: არდაეანი-
ფიქვი).

ბ ზოგიერთ მთარგმნელი შეგნებულად გამო-
წვლად ცვლის ფიქონიშებს კონტრასტის ხასე-
სმისა და შიამბედილების გასაძლიერებლად მსგ: მა-
ნარი - აწელი, სოხანი - წილია და ა.შ.

ბიბლიოგრაფია

1. იუსტ. აბულაძე, „ფისრამანის“ ლექსიკონი (უ-
სრამანია, აღ. ბარამიძის, კ. რეგორიუცის და კ. კაქუ-
ლიძის რედ., თბ., 1938).
2. იანე ბაგრატიანი, საბუნებისმეტყველო განმ-
რტებითი ლექსიკონი, თბ., 1986.
3. ვისრამანია, ქართული მწერლობა, ტ. 3, თბ., 1988.
4. ვ. თოფურია, მცენარეთა სახელწოდების შესწავ-
ლისათვის ქართველურ ენებში, შრომები, ტ. III, თბ.,
1979.
5. ა. მაცაშვილი, ბიბლიკური ლექსიკონი, თბ., 1961.
6. სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი ქართული,
თბ., 1988.
7. რ. სარიაძე, ლიტერატურულ-ენოტეკური ნა-
რკვევები, თბ., 1987.
8. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი (უ-
რატომეულის, თბ., 1986.
9. ფარს ედ-დინ ასად გორგანია, ვის ი რამინ, თუ-
პრან, 1970.

შინდობილია (ლექსიწოდის თვალთახედვით) ანბან-სიტყბის, რომელიც ზუსტ, ნორმირებულ წესსა და ქვეყნებარებულა

1) სიტყვები სტრუქტურის დადგენილი ანბანის რიცხვ სხივარად, რომ ყოველი სიტყვის დასაწყისსა და ბოლოსში ერთი და იგივე ასოა

„არა ბრძანებ ვაძრე დედად, ესე ვაჟა“

2) სიტყვები სტრუქტურის ანბანის რიგს მიჰყვება, ყოველი სიტყვა ერთ ასოზე გაიყვანება, „არა ბრძანებ ვაძრე დედად“

3) ყოველი სტრუქტურის წესისმიერი სიტყვა იწყება ქართული ანბანის რომელიმე ასოთი (ანბანის რიგის დაწყებით)

„ასე არის ატყვანილი, ატყვანილი აქ ატყვანილი“

4) „ასეადა“ ერთადეა შეკრებილი თუ გაერთიანებული მარტოოდენ თანხმობით რამდენს მქონე სტრუქტურისა

ესტრუქტურის დატყვანულ შეკრებილობაში ყოველი წარმოსახვითი დიდიტყვეობა ნაკლებ, რაც აღიზიანების პერიოდის მწველიდათვის, როგორც წესი, თითქოსდა სწავლობდა მოყვანილია თუ შინაგანი მოთხოვნადა

• • •

ამ მხრე გამოჩენილი დედადი ვაჟა არიდა ბატონობის თვისი დადგენილი-ბედაგობითი ტრადიციის გადგენილი კოეფიციენტი (ლექსის შემადგენელი) - საქართველოს წესობის, არიდა, როგორც ხანს, უფრო სწორედ აქვარა, საგანგებოდ მოუტყვანა ის სასურველი მასალა შეკრებილია დაუდასტურებელია, რაც დიდად წაადგებოდა ქართველია საქმოდ შედარებულ წესობის და თანხმდ შეიძლება იტყვას, როგორც შენიშნავს პროფ დედად მენაბდე [3], ეს თუ წინასწარგამიხრული გეგმით შედგენილი სხვადასხვა სახეობისმდგენელი, წესობისწინადა ტრადიციისა

„ქვენი კაცო თხოვრებნი არა მხოლოდ მომხდელია, წესობა რამ დატყვანულა, ხარისხ-ხარისხს“

ამხედველია

„აქა რადა მასხუბი გატყვანა, თითქმის მიწველებლია ენ არ იქცეობა, მდობრე მოსკვდები, ნუ ხარ ხანის“

წამხედველია

განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ არიდაში თანამედროვეთა ეყრდნობა მიჰყვება ფორმისა და შინაარსის ურთიერთმიმდებარეობის გეგმას, ამ დროისათვის, ხანსოდეა ბოქსითი ნატივების გამოქმნა, ეს ყოველი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი ბუნებრივად წინ წამოიყვანა წინასწარგამიხრული, მსატყველი მხარე და მისი სრულყოფის მიქმნაში ერთგვარად და-

წინდელი, მყოფობისსიონად იქცა წინასწარგამიხრული, შინაარსობილი მხარე“ [4].

• • •

სულხან-საბა ორბელიანის მსატყველი ნააზრევში არსებითი ისაა, რომ თუ უაღრესად დახვეწილი მწიგნობრული მხარით ახდენს ქართული საღვთისმეტყველო ენის დემოკრატიზაციას, საღვთურ საშუალებელი ენისთან უმუდლო და ბუნებრივი კავშირით, რომელიც მკაცრი დაცვით, სტილის დაკონსერვობითა და მოტივებზედად ახერხებს სათანადო, თანმიმდევრული სურათის წარმოდგენას, ეყრდნობას ბერობის ის კანონზომიერება, რომელსაც იცავს ს-ს ორბელიანი მტკიცებობისა და ეპოეტების გამოყენებაში, კერძოდ, თითო არაკვებაში, რომლებშიც გავრცელებული ამათა გადმოცემული თხრობის დინამიკობის მიხედვით მწველი თვის არიდებს მტკიცებობებს, რაოდენ ეპოეტებს და მოუდენს ამ საგნის წარმოსახვად ხმარობის თანაროდენ ეპოეტის, რადა მკითხველის ყურადღებას არ გაუგანტობს, მსგავსად, არაკვებაში, ეყრდნობა მგელი და კაცო, გეგმობილია ერთი გეგმა, კაცია, მტკიცებულები და მგელი გეგმა, მტკიცობის თვისსა და წადა, ერთი მგელია დედადი დასადგურა, აქ ეპოეტები მტკიცებულები მომხრებობი არის ნახშირი და თითქმის იმდენ დინამიკობისა და ხანობისა, როგორც მგელიებზე სასაუბრო მტკიცებულებაში გეგმდება“ [5].

„საბრძნე სოკრისას“ ატყვანისათვის ნიშნდობილია, დატყვანულ კანონდა ნამოყვანილებული იტყვანაკვების მსგავსი, ტრადიციული, თვისებური ბერობად ქვეყნი დასაწყისებზე აქო ხელმწიფე ერთი, აქო მგელი ერთი, გეგმა, კაცო ენზე იყო, ერთი დედაკარი იყო, რომლებშიც, როგორც წესი, დინამიკობის სიტყვები აქო, ერთი, ასევე შეიხატელებს, ერთი ამბიანს მყოფზე ვადასდების მომხრე: აქეა სედატ არაკ, აქეა ვაზრობან არაკ, აქეა რუქან არაკ, აქეა დედად არაკ და ა.შ დადგობისათვის სულ რამდენიმე ხმის წაუხედავობის ხელმე მოახსენა, „ერთი, ატყვანა, არაკ, არაკ“, ასევე შეიხატეა ამის თხრობის დასაწყისში სოკრის სოკრის მნიშვნელობა არაკია თუ იტყვას მოსადიდებელი ფრადის თარბზე, „მტკიცობის შამ იტყვან, ერთი უსამართლო, კაცია უწყადი და მოხარე ქვეყნათა“, ასევე ენზე იყო და მტკიც კაცია ერთი ატყვანა“, ასევე ენზე იყო დიდებულები, ოცდაათი ვაჟი, მტკიც, რა მოწინა დროს სოკრისდას მისი, მოწინადა მტკიც თვისით“, „დღირეუთის თვისა, სოკრისდა ერთი თუ ერთი გზისა, ამხედი და მტკიც სოკრისდა მისი, შეაწეა იგი სოკრის და სრულად დაიბნა“, ერთმან კაცობს დიდებლი იქო მოწინადა დიდებლი, დედა ყოველი მოყვანის და დედადი იგი ნახის.“

სადა აქ ამ არაკეთილ დიასფორისთვის გეგმავთ თქვენი
ოქროს მიწაში დაბრუნების და მისი უფლებიანი მან-
ხელის ხედვას. ერთი სიტყვით, საბასაოის ნიშნდო-
ბელოა მკითხველის თავიდანვე დაინტერესება-და-
ინტერესება. ექსპონის განხილვის შემდეგ ერთიანი აღრევე
გათვლილიწინება. ასევე საუბრისშია პერსონაჟთა გა-
რეკნული ხატის პორტრეტის შექმნის საბასეული მანე-
რა შეიქმნედა, რომ პერსონაჟთა გარეგნობის აღწე-
რადობა შეიძლება დაეკუმბებათუბა ნაწარმოების იდე-
ურ შინაარსს, მწერლის მიზნდასახელობის გუბნებისა
და ღვინის მიზნდღეუ გარეგნობის აღწერის ხელხა-
ნ-სადა არბლანის მიზნდა გამაროვლის თავისი ერთ-
ერთი ძირითადი პრინციპი - ჯანსაღ ხეყველი ჯანსაღი
ხელა[6].

ცნობილია, ასობრძე სიტყვისაში წინა ბღანსეა
წამოქვეული არა წყობობითი მომხრე კატეგორიის
და კომპოზიციური ღვინის და რუკის მართლდა, კ-
რარულ დიეტრატურასმცოდნეობაში იყო ცდა რუკის
არბსილდკაცობა, მერამ სადა ეს პრინციპული და არა
ბეზირი მართლდებო, იყოი მკითხველის ადგომს წყო-
ბითი დასტრ დაბოკრებულად გამოტანის მიზნ არა-
ყვადრ სე კაქსეს) საკურთე პერსონაჟთა ქვეყ-
კვანა, გარეგნულ-შინაგანი ხატის თუ მათი მიხედვო-
ბა-სარგების კვლახსე მისთვის მანც მათგანი ფი-
ზიკური, კ არა, წყობობითი სრულყოფილი ხედვათა ღვინ-
ის, გუბნითი ამ კანონობითობით არან სრულყოფილი,
წინდა მიხედვულად რომ იფუფეობდნენ ძველ ქართულ
მწერლობაში მათი წილობის პრინციპის საფუძველშივე
შეასაკურთეობრითი აღზრდის სისტემათაა განსარ-
ბებულა რაც ძალზე ეხმარება ქრისტიანული კანონ-
ობულ პრინციპებს ამსარტაქების დაბრუნება, თ-
ქვლახობა, ხორციელი ენებების დაბრუნებუბა და სა-
კრთოდ, ხელეობების დომინანტად ქვეყა

სტეს ხელეწმობის, მართამ ღვინისმიზნობის სახელეწ-
მებების გამოყენება დაეთი გურამიშვილისათვის დღეტი-
რატურულ ეპოქტად ქვეყლა, იფონდ ისიკაა აღსანი-
შნაი, რომ ავტორი ზოგჯერ ათუთინვე ქნის ორიგინ-
ალური სახეების, აღნიშნული თქმისმიხედვით თავისუფალი
დაბოკრებულბედაც იმნის თვის[7]. დაეთი გურამი-
შვილის მატრულ ნაწარვეში ეს სახეები, სახელეწ-
მებანი თუ ნაყვლისახელები ახალ საყოცხლის ბქმენ,
პოეტურად უფრო მტკიცებლი არან კონკრეტული და
ქსოტიკურად სანშიშ მონი ჩანან.

დაეთი გურამიშვილის, ეთარეა კეშმარე პოეტს,
ღრმა რელიგიური განცდილი დასავსეს ხელეწმობა რე-
ალური ბღანდან მსტიკურში იმეცარი გადანაცვლება,
რომ ზოგჯერ ძალი ხდება ზღვარის დაღებუბა, გად-
ხელის მომხრების ადქსა სღ ეგვარობა მის წარმოსა-
ხეაში ზღვროული და სესარეული ქნახტე შეზოვდა
ღრმა და სურეკში ეს არის ალტერატიული გაბრ-
ბის ავტორისმიხედვით ხერხი იფენ მისთვის მწველი და
ნიშნდობღეუ ეს მტრადი ანუ პარადიგმული სახეები
იფევე პრეველისახეებუბა, რომელია აბამიუნა განსაკუ-
თრებუბა მოსალოდნელია ნორმირებულ დიეტრატურაში
ეთქვით, სასიღღეო მწერლობაში [8].

ღღრკობი და ებკურთე შეზოქველი რეალური, მათი-
კი ქნებუბანი აფუფეობი და იმეცარებულად ფილოსო-
ფის-მსტიკობი პოეტი უმტკიცწილად მანც მართლის
თქმის ადედალები და არა არაკობარ - მის სტეღურ
თავისებურებებს განსაზღვრავდა ავტორის სწრაფეა
თვითშეგნებისსიკნ ეს კო უნდა წარმართულიყო ებკე-
ლები ებოქმეტიდანვე დასახული გზებთა, ყოველ შე-
მხებეუბა, მათი მიმრეგებებელი ფორმათ, ტრადიცი-
ისანი შეხმანებით ხეყვოდა ახალი ხედვების ხელეა
[9].

ბიბლიოგრაფია

[1]. ან ბარბაქად, თვითმარბ პრეველი, ქართული დიეტრატურის ისტორია, ტ. II XII-XVIII სსს, თბ, 1966, გვ. 322.
[2]. ბ. ბინანი, ფილოლოგიური ძიებანი, I, საქ სსრ მეცნ აკად. საზოგადოებრივი განათლების მინისტრის ბრძანებით, 1990-1992.
[3]. ან ბინანი, XVII-XVIII სსს ქართული დიეტრატურა, თბ, 1997, გვ. 8.
[4]. ბ. ბარბაქად, ანბანი, ქართული დიეტრატურის ისტორია, ტ. II XII-XVIII სსს, თბ, 1966, გვ. 377.
[5]. ბ. ბარბაქად, ზღვრის-სადა მიზნობის მატრული ქნის ზოგჯერი თავისებურების შესახებ, საქ სსრ მეცნ აკადემიის საზოგადოებრივი განათლების მინისტრის ბრძანებით, 1999, გვ. 53-55.
[6]. ბ. ბარბაქად, იფენ.
[7]. ბ. ბინანი, დავითიანის დიეტრატურული წყობობისა და პოეტის საკითხები, თბ, 1989, გვ. 281.
[8]. ბ. ბინანი, რეალური (რეალური) დავითიანის, წიგნის სახეები ქართული დიეტრატურა, თბ, 1992, გვ. 280.
[9]. ბ. ბინანი, წყობობის, თბ, 1980, გვ. 245.

საქართველოს
საზოგადოებრივი განათლების
მინისტრის ბრძანებით

სამხატვრო, საქართველოს ძირებზე ეუბნება უამრავი სტუმარი ჰყოლია. ერთ-ერთი ღირსეული სტუმარიანი გახლდათ ქართველი ერის დიდი მოქარანსევე მხედრე ვაჟბაშვილი, რომელსაც ვინაობის წინაშე მარტოა. მე სუფია ქართულის ფანტიკოსი ვარ. მშობლიურ ენაზე ფანტიკურად შევერებულა და მისი სიწმინდის დამცველი ვიყო სამოღის შიდა ქარაღის დაცვის ზედა განუყოფებელ შიდაბედობებს ახდენს მისი და აქ განცდილ სამოღებსა სიციცხლის ბოლი წყობისმდე ვერ იფრქვას. მისი მისთან ქართული ენის ზედმარჯვნი შესწავლა, რადგან მხოლოდ აქ ამ მდღიან მხარეში გასიხვდა ნაწილი, მამასპერს სუფია ქართული ქართული ენა ზეობდა სამხატვრო და ამ ახლამტს არა მარტო მ ვაჟბაშვილი მოხიბლავს.

პროექტად რომ შევარდნა ახრის, მხედრმა საქართველო ცხო, ზედმარჯვნი ქართველ შეხსენა მშობლიური ენა გასიხვდა, რომ ვერ ვიდექ წინამძღვრანთქარის სასწავლებელში თავისი სიყვარული მასწავლებელი დაუთმავალი ასე არივდება ათე განდა მშვენიერი ქართული ისწავლო, წელი თამარაშენში ამ ქართულში იქ ვეღასუ საუკეთოდ დამარკობს. ეღვებოდე ვ ლიტერატურულ ენის დაუფლებთან სხვა არა იყოს რა, ენის მამადელი იქა დადებულა, შექმარი მოუწევრებლად აქვს ნათარქში.

ღმრთე მწერალმა ქართულში ყოყონისას მსახლანთი იტასში დაიდო ბნა იგი განაცვივრა ქართულმა ხალხურს სასაუბრო ენამ მისმა მოწილობამ მსაყვამ მხატვრულმა გამოიქვებს ამტომაც აცხადებდა: ეღვებობთან ვაციღვებით მტრ სამოღებსა ვრძობდეს ქართული ენის მისქმნაზე ვერცე თხილასის ქართული გახეობის რედაქციებზე.

სწორედ ამ კუბებში სადაც ვერ იხეე ნაწილი ქართული სული ტრადიციება და მდღიანთა გამართული ქართული სატყეა გასიხვდა, მ-თან წლებში ცხინვალში ნაპოვობება პარეკლი და ვრადვერთი ქართული გახეობა, რომელსაც ცხობილი მარქსების გამო „საბჭოთა ოსეთი“ ეწოდებოდა.

გახეობა დარსების პარეკლი დღევანდნე თვის მოვლუობად მომწვედა, სხვა პრობლემტურთა საკაიხების ვეწეროდა, საინადი ვრადლებუა დაეიხის ენის სიწმინდის დაცვისათვის ვრძობდ.

1936 წლის 18 მაისის ნომერში გამოქვე

წებულა სტალინის (ცხინვალის) ვრადული სკოლის ქართული ლიტერატურის მასწავლებლის მე ოფლია შეიღის წერილი ამტე ვრადლებუა ენის სიწმინდეს.

ვე ოფლიაშეილი სავედეურს გამოიქვამს თეო ამ ვაზეთის მამართაც კი, ვინაიდან როგორც ჩანს მასში სოვევრ იმარება ისეთი შევლიმება როგორცაა სატყვის უწესოდ ვადატანა, ზნის ფორმის არასწორი გამოიქვება, სახელების შევლიობით ხმარება და სხვა, რასაც „სწორად აღმობაქნის ბოლშე ლიტერატურული ენის დაუფლებას მონდომებულა მკაიხველო“.

ამეე ნომერში იბეჭდება ცხინვალის ქართული სკოლის მშობლიურს ლიტერატურის მასწავლებლის ბ ბათიაშვილის წერილი „ენა და სტელი“. სადაც აღნიშნულია, რომ სამხრეთ ოსეთის საოფლიკი გახეობა „საბჭოთა ოსეთი“ პოპულა-

ალექსანდრა მუხრანელი

„თუ გინდა, მშვენიერი ქართული ისწავლო“ ...

რობით სარგებლობს ამის დიდი ინტერესით კითხვლის ოფიქს მისახლდობა. ვეწერს ეს გახეობა მოწიყე-ახლდე-ზრდობასაც, რადგან იგი საბტყესტურად ამუქებს სასკოლო საკაიხებს და ვებუა ლიტერატურულ ცხოვრებასაც.

იქვე ბ ბათიაშვილი მეთაიხებს „სოვევრ გახეობა გამართული კორექტორული შევლიმების გამო არიდევე ენა და სტელი ვაზ „საბჭოთა ოსეთი“ უფრო შინაარსით მუდღარი ორგანო იქება თუ რედაქცია მუდღარი კეუმის დამატარების მკაიხებულ საზოგადოებანთან ოსეთატურულ ზღამტვანდლობის გაუწევს კორესპონდენტებს და აშ“.

ცხინვალის ქართული გახეობა თავიდანვე ჩაება ლიტერატურული ცხოვრების ფერხელში.

1935 წლის 13 თებერვალის იგი ბეჭდევის თბორმაციის ცხინვალის ქართულ სკოლაში არსებული ლიტერატურული წრის შესახებ აქ მოთხრობილია ამ საოფიერ საქმანობაზე, რომელსაც წრე ეწეოდა მისწავლითა მხატვრული ვებოქნების ამღღვების, ქართულ მწერალთა შემოქმედების პოპულარიზაციისა და, რაც მთავარაა, წმინდა საღღტერატურო ენის სამოვლიობების თვადიზონისათ. მომბობილი საგახეობა მასაღა ეეოწეებს, რომ ქართულ სკოლაში გამართულია შოთას, ილიას, აკაკის და სხვა კლასიკოსებისადმი მიძღვნილი საღამოებუა. ზეწნის მხრედ დავისებრა, რომ ამ წრემ შეტეოქმეცე დიდი როლი შეასრულა ცხინვალელი ახალგაზრდების ვრძერულ-პეტროტული სულისკვეთებით აღზრდაში. სამასხლის ოკუპაციამდე წრე ხმარად აწყობდა შეხვედრებს ქ-

რადე მკრულებს უწყებდა ხელმწიფე ქრნალ-გასევის ატრედა სევა დინსიხებს. სასამფრო ამის აღნიშნავ რომ ამ წრის დეაქტელები არან ცნობილი ქრადეა პრისიკოსი სწან ვლდისმედი და დე-ფინსტევისინსი ისერ ქანუ მარეშელი ვაირო ბუ-სიკია.

ისევე წლის სეკრის სათაურს დორტორული გვერდი №1 გამოსქნა რამდენიმე ქრადედაც მს-სედა მორე ქარველი რეგნი აღნიშნის დროს წავალი არა სარეგულბის მისეკმის დორტორული გვერდი სეკნი აღქა ახადგორდა მდებზე. ამ საგანის მას-დასეკრის ბ ბაისშედი სევა პრინციპის გვერდი მკრულებს ახადგორდა მკრულებს საიტესტორად მკრულებს თაგონი თაგუე მსელებზე ცოდნის დინსტ-ტორული წრეებში მე მობილი რამდენიმე ხელმძღე-სედას მკრულების კეპში რამდენიმე (დვალბის თაგ-ის კრისედეკეფეხი კოვედელორად გამოსწავლის ამა-დე სევა მკრულები სეკრის გვერდებში "სა" 1935. 14/IX).

სეკრის საიტესტორის მოხელეების წიგნი სეკრ-ისორის საქრადელოს მკრულები კეპშიის უფულ სა-მსეკრისორის ენკოფედესისის სახედასებულ დ-ტორული წრის სათაურს საქმისბისე საკვლე-სისხი რომ აქ ვეკრისებული იყენებ სევა შესანიშნე-კეფეხი რეორეცე იგი სასეკრე მკრულები დევი დ-ისიხედე დო მობილის დეკეხის რეკე იმეხიხედას იმედე-ობილი მდელ სასეკრე კრისელებში და რამდენიმე მისი დეკე სასეკრე სახელმძღვანელო წიგნებზე შედგომი "სა" 1938 წ. 12/VI).

სეკრის ატრის ის ბუნბიქ არე შეშედე კლბის მისწავლე ამის მისხიხედეფე ემბრძენია მხედელე-ობის აქე სასამფროს უფულ კრისებ აღნიშნის ამ 26 სეკრისორის თანხეხეფების შესახებ ეახედ 1938 წელს რომ იდეკისაქიდეუს ქრადეგმის და ვრადემს კრესს ამ თანხეხეფებში და შედეობრდელს უროფრადამკო-ფედეგამის მისწველ ქრადელ მისეკრე სრედეფედეგის მადეწა თეკეპი თამჭის გარეგნული ურადელის სა-კეფის მდებრად გამბრძენდელს უროფრადელს ტრეფ-ეკრისობის ხედი შექმნილი ვრადეი ურის - ფიქსიფ-ეკრის მარადეფეხისეკრის რადის და მბრეკის სედე-ფეხი პოდეფების შექვეყნე ენკოფედესობისსეკის სე-ვეკრე მის კრისხედე შედეობრდელს . ეახედობილი არეკრის მდებრად ამობილი საკეფის წინა დეფედეგულ შედეობრდელს უფელეფის საკეფილ და ვარედეგულ სახედასებულ ქრადეფეხის მხედელეობისორე პრ-ისეკრის ეს წარხედე და თანხეხედეფე ცხოფების სე-სეგამის რადელ პრეფესში ვლდებს თანხე აღნიშნული პრეფესები კვლეფეც მარბეხისი აქეველებს.

რასეკრეფელია მკრულებს შექმნილი ახადგორ-დეგებზე კრესის მობიხედეფილია დინსტე უფელეფე-ქრადეფი და ვრადელ ხელბის შრის რეორეცე არეკრე-დი ის ვლდისმედი კვლდებრა დედასე რომ სახე-დათად თაგებს მსოფლიოში ამის სახეშედ ქანა ბ-ტონ ამამ მმბიხედეფის პრეფეხე რეორეცე თაგის დროს შესანიშნე მობიხედეფის სეკრის ქრადე-სეკის და მარეშედეის.

ახლანს ბატონი ამამის 75 წლისთაგისის მ-ბეხენილი სახედასებულ თორილი დევი ბატონი აღნიშნა ქ-რადეგმის და ვრადემს სასოფელეფობისამ ამ სასე-მობილი დინსიხების დრისების მატებდა საქრადელოს პრინციპის დედევი - დინსიხისორედი ენკრისის თეკე მმბილის სახედასებულ პრესი, რომლის ქრადელი დე-ორეკე მარეშედეფილია საქმისბისე შეტეხილი ენსი-კ-ორეფული წელდასეკრის ეახედა ბატონი ამამ მის-სეკრეფეხი (დასთან თამარ მისხიხედეფე-კ-რე-სეკრეფილის და ვერშინ წიწეფეფილის კრადე ამ).

სეკრის სახედასებულ საგანეო მსხედასე სულ ბუნბიხე მხედელეფების ენსიხილი ახსენებს საქრადელოს დამ-ს-ხეფრედელ მსწავლედებს სასოფელი მხედელეფის შესანი-შნე იდეტრმოდესე და ცხენეფის ისტორის მდებ-ეკრ ეახტანე კანბიქს რომელიც კოვედეგარის ეახ-ს-რეფილის ეახეფე ატრეფედე წრეობრე მკრულის სა-მეკრე-მისეკრე.

ე კანბიქ 1940 წელს საუდეგო სათაგეში ცხენეფის №1 საშედი სკოლის და პრადელი დედეფინდე-ქე-კ-ურ მობიხედეფის აფეხედა სკოლის დორტორულ ცხოფებში ამ სკოლის ბატონი ეახტანე 33 წლის მის-ხ-დე მხედელეფრედელ ენსიხეკრე უმბიხეის შრისის შე-დეგე მს მადეწა მობიხედეფი ეახტანეკრე თე ფი-ს-კრე მკრულებს აფეფებს მატეწადეფე-ტეწეკეფი ბ-სის საგანბის სახედლეხე აფეხის უმბიხეფის ტრადე-ციების მსხეე №1 ქრადელი სკოლა რომელიც 115 წელს თაგელდა სკოლა რომელსეც აფსრადე ისევი ცნობილი სასოფელი მხედელეფის რეორეცეცე არან აკეფეხისი ქრადეფეხე არეშეხე პრეფე ტრადელ ხარობილი პრეფე გარეფის კრხედე დეკე მბედე ცოქანეფი და სე-დეფი დეკის დახადრული ქრადელ საკეფის დნატრე-ბული დეკის უწედე და საწრადეფე აღიბიხების თანხე.

დასახელებული სახეშეხი ცხედეფის რომ იყენე მ-ს-ბილის მობიხედეფი კრესში მარადეგმის წინა კლბზე აფეხე სრეფე ქრადელი ქის საწმბილის დედეფილის ეს ტრადელი ეახის ეახტანეფულ ქრადელებს მობიხე-დეფის რაი ეახტანეფებულს ეახის ეახტანეფებში არ წ-ბ-ბილის შექმნის ტრადეფების მარეშედეფის და აფეფის საწმბის ატრისის ქა.

1999 წლის 12 მაისს დღის 11 საათზე ქართველ მოამსვლელთა ეკუთვნის (გაქცევილია „კაცკასა 99“) პირველი და-
დება უხვი დედამაწის უხადვეს მწვერულ ვერუსტზე (8848 მ).

„დედამაწის საზოგადოებრივი“ ავრთვითა ქართული დროში და პირველად გასამხანდა ქართული სიტყვა.
ქვეყნიერების შემაჯავრობა ასეთი იყო ბერო ქაშაშვილი (მდამსვლენელი), ანუ გიორგი ლევ სარქიშვილი, ბიძან
გუგუბიძე და ავრთვითა ქართული სარდლან შურსაკელი. მწვერულს მადრწა ოთხს მოამსვლელმა. ვესაბურთოთ ამ
ქვეყნიერების წყნარ ბიძანს ბიძანს ბიძანს

- ბიძან, უნ ავიდა მწვე-
რულზე პირველად და როგო-
რი იყო პირველი ქართული
ფრანსა, რომელიც 8848 მ-ზე
იქნა?

- პირველი ავიდა ანუ მერე
ლოვა ბერო და ბიძის მე-
მე შვილი პირველი ქართუ-
ლი ფრანსები უხადვეს მწვე-
რულზე ყველა ჩვენგანს თა-
ვის გულში უხადვად წარმოიქა-
ჩნდნენ. შეგვიძლია, ეს იყო
რადიკალიზაციის დრო. ლოვა-
სეთი და მწვერულზე მდებარე
ბიძან, რომ ასე მადრწა უკვე
უკვლავსოდეს ახლად თუქცა.
ასე უფრო გამოიყოფილი და
დაღვლილი ტენი ასე მისხლ
და ხელა შეშობდა, რომ ეს
ყველაფერი ქართულ ქაშაშ-
ქართული სიტყვებით ვაუ-
ფრებთ თუ ისე უსიტყვო ახლად შევირბინა,
არ მისივს, რა უნა, მერე ვაგაწილი, მ-
გრამ მტრს ვერაფრს ვისტრებ. ასეთი იყო ხე-
მი პირველი ნაბიჯი 8848 მ-ზე მერე ცოტა
გონსე რომ მოველით. ვეფო და ფიტო-კმერები მოვიმ-
როვეთ. ვადიფიფო ავკლავდები ფიტოები მწვერულის
ამოსატრები ნიშნები, პანორამები სამხრეთით თუ ჩრდი-
ლოეთით. დავიფიფეთ და შესაბამისად ვანდა, როგორც
თქვენ იტყვიან, ქნის, როგორც საკომუნიკაციო საშუა-
ლებების გამოყენების ავკლავდებიმაც ოდინდ უნდა ვი-
თხროთ, რომ ქართული ქნა მწვერულის ფრანსები საუ-
რთოებით ქნად არ გამოვიყვებდნენ მწვერული და-
ხლოებით საწრთი მადრწის ფართობისა. რადგან ჩვენთან
იყო ორი შერბილ, რომელიც ანდრისარად ეკვებ-
ნდნენ.

შესწავლეთ ლოვა, როგორც ძველს კომენტებმა წა-
ჩნობიქცა სახეობი სიტყვა ქართულ და სომხურ ქნებზე
ჩვენს მოულოდლო ფრანსების და ქართულ ხალხს წა-
რისატება, თუქცა ლოვაზე, სკანდინავიურებმა შესახებ
და ა.შ. არ ყოფილა.

- თქვენი ქვეყნიერება ინტერნაციონალური

იყო.
- ქვეყნიერება ინტერნაციო-
ნალური იყო იმის შესაბამისად,
რომ დაფრანსებდა იყო ინტე-
რნაციონალური. ჩვენი ავრთვითა-
ვიანული კოდექსი სარდლან მუ-
რსაკელით ავრთვითა ვის-
მარამ დაფრანსისა. თბილ-
სელმს სომხებს ლევ სარქიშ-
ვიანს, საქართველოს მოქალაქე-
მაც დამადრწებულს და ვაწრდი-
ვდნა, ქართული ბუბის შვილი-
შვილმა და ქართული შვილი-
შვილების ბაბუამ. სომხეთში
„თოვა“ გასამსვლენელი თა-
ნისა, მე ამერიკელი მეგობრები
შესამარწობდნენ. სადენდროდ
ვროგონების შეცვლა არ დამყო-

გასამიანდა ქართული სიტყვა

რეზანა.
- ვეამყო ცოტა რამ ნებაღისა და ნებაღელების შე-
სახებ.
- ნებაღი მადრწად მოიანი ქვეყანაა. დაახლოებით
საქართველოს ხელა. მოსახლეობა 17 მილიონამდეა. ნება-
ღელების გარდა აქ სხვა ვროგონების ხალხიც ცხოვრობს.
ვანსაკურთხებით ბუგონი არან ტრებეკლემა 4000-4500 მ
სიმაღლეზე ცხოვრობენ შერბები - ეს ერთ-ერთი ტრებ-
ტური ტომია. ამ საუკუნის 20-იანი წლებიდან შერბების
ბუგონი შევიდროდ დაუკავშირდა აღმართის ისტორიას.
ახლა ეს ათასობით აღმართისაფის „შერბი“ ტომის სა-
ხელს ეს არა, მოსამსვლელ მადრწას ნიშნავს. ასე რომ
ვინიკურმა ტერმინმა პროექციის გამოხატვის ფუნქციაც
შეძინა.
როგორც ვთქვა, ნებაღი მოიანი ქვეყანაა. იგი ბერ-
თადად ტერმინისა და აღმართის შესახებ ცხო-
ვრობს. ამიტომ მოველი ქვეყნის ყოფა, ცხოვრება, საქმ-

ნოს, ესპოლოგია ასზე აწიხილი ტურისტი აქ პირველხარისხიანი აღმანა, რომელმაც ვეღუნ კარგად და ბედნიერად უნდა იგრძნოს თავი აქ ვეღლა ვიღობის გუფრება - ზანსიტეე, ზანსიტეე (გამარობა) - გვეტებთან დღეუბარაწელი, ფესშიშველა ნესაღელი ბა-ნუესი გესხისა და ტურისტული ბილიკების გასწერეე განღიგებული სოფლების მაცხოვრებლები პატარა-პატარა სახეშრობისა, რესტორნების, შიდაუბის თქმუნთავს. მოშორებული რაობნებდან შებოღის სოფლის შუე-რნობის პრადუქტები. ქაღატი ცხოვრობს სასტუმრო-ებით, რესტორნებით, ვებრობით.

ნესაღში რაიგორც სხვა შიან ქვეყნებში რამდენიმე დღეღეტზე დღასაკობენ სახელმწიფო რნ ნესაღურა, ეს შერის, ინდურის ურთ-ურთი დღაღეტა: აქ ძალიან ბე-ურნის იყის ინდლისური მდგრამ ეს არის ძალიან გამარტო-ებულა შეკეღლი, დამახინებულე ინდლისური

- საქართველო თუ იცან რამე ნესაღში?

- როცა აშბის „გორგია“, ურვეთ ამერიკის გორგია-ანს და ნესაღდ თრბანაშეც კი მსგავსადა, ზოგი შუე-წიხებულა იწვედა თავს და გვიანამბებებდა- რა კარგი შიეე მოგეკვდილაო ზეტე უანვეეშებდათ ვეპანი სწერა და ხეტის ბეყის რა მოკლავთ-ოქო ისე ცოტა განიაღებულ ვენაში ბეყის შეხედეთ, ვინც საქართველო თუ არა, შეე-რბანებ მანც აუცილებლად იყის

კულნაღში ქართველი ქალც ცხოვრობდა - თაღ-კო ბებრედა თაღაკო დენანგრადის სამედიცინო ინსტი-ტუტში სწავლებდა აქ ვიღაც კორკორესიო. შეეგვარდა, აღმა სდამე შუა ახილან თუ ვერნა და ნესაღში კი ამო-ყო თავი. ქარი სამეფო იყავის საესაგია, ირი ქალი-შვილი ჰეყო ახლა ამერიკაში გადაუდინენ საცხოვრე-ბლად თაღაკოს გოგონებს, საღლიში გასაღებებსაშე მს-სილებს, ვლი გადაურევათ - შიედ რაზე გამაროულად დღასაკობდნენ. მთი შორის რა თქმ უნდა, გურულად

1992 წ. თაღაკო შეხატვეთი შეხედა რომს გურტა-შეღის რომს მანც რესებთან ურად ვერესტზე მდი-ოდა თაღაკო გეგეგვა სხარულით - საქართველის დროში თუ გაქებ?- ჰეოთა რომის და შერე შიული დამე კრავდა დროშას ასე რომ პირველად ვერესტზე თაღ-აკოს შეკრული დროში აგრადდა

- ბინა, როგორ იყო თქვენი ექსპედიციის ხელაბ-არაკო რნა?

- როცა შერის კულიოც ზეტთან იყო, რეხებლად ეღასაკობდით ისე ქართული ცოტა შეგავც კიშის - მარქველმა დაბადებული და გარბილი, დანარტებში, მთი შორის დოცე - ქართულად მარქვიანზე თავანკარა ქართულით ეღასაკობდით-ოქო, ვერ დეოტრბანებთან - აღმანაშში ტანსაცმლის ფესსაცემის, ადუქრეფილის, მარშოტის, ამხდის და ა.შ. სხედასხეა დეტაღის აღსა-

წინაეტი ძალიან ბეერი უცხოური ტერმინა, ექსტრე ჩეტე; ქართული მხლად ქართულად ვერ დღურს ნესბნეთი ანუ კლოტი ამ შოფერს რა პრატეტი როცა აქვს? ამის ენა-ტება, უკაცრულია ასხეხია და - ვინება, რის საბანი და ობიექტიც მათში ნამეველად არ არის საბებარი გარდა ამისა, როცა ადამიანებს ამღენი წლის ურთიერთობა და საფრთხე თვეგადსაღებები აკეშებებს, მარტო ამ წრთ-სოფის გასაღები ვარტონი ეღობებდა, აქ პატარა ექსტე მძმაკა ან ურთაფერთი სიტყვა მივღე ისტორიას წინაეც ამბიომ გარეშე კაცს ჩვენი შეტეგვლება შეობლება ურთა-ურად მოქეფნოს ეს მათში, რასაკერეფლას, ისე მე შო-ნი, ვეღლანე გამაროულ ქართულს დოცა დღასაკობდა. ურთხელ რეხმესუ შენგარეშე ვიღაც მესხის - გამარეობა, ბილი, როგორა ხარ? - გეგლანე გომარეოს, მე კარგად, შუნ? - ეასხეობ გაცე-რეგებულა

- კარგად - აღმობდნენ ჩებები, სენანოში ბეერევერ ნამყოფები. მე კი შერნა, პაღლიცნაეცია დამეწყო-შეოქა უცხოელებთან და ადგილობრთე მოსახლეობასთან ინდლისურად ეღასაკობდით ეს სუღაც არ არის მუ-ღლი, თუ რამდენიმე ინდლისური სიტყვა მანც იყო ძალიან მხაროვდა, ვანმე გერმანულს ან გერმანულის მყოდნებს თუ შეკვლებული და რეზი არი დერე გერმანულის გამო-შეგურებსაშე შეგებებდა უცხოელებთან თეთი გერმანე-ღების გარდა გერმანულს უფრო ამერაკლებები და სკა-ნდინაური ქვეყნებთან ნამოსული სპორტსმენები დღას-აკობენ ამერეკელითგან განსაკუთრებით ძინი, ვინც სა-მხედრო სამშახური გერმანული ვაიარა ან ვინც სამხე-დროთა იყავებში გარბოდა

ისეთი ნესაღელებაც გეხედებოდნენ, ინდლისური რომ არ ემბოდიო ასეთი იყო ჩვენი „ქინან პოე“ მხარეული ამბიომ ნესაღურშიც მოღებდა გარკვევა ექსპედიციის ბილის უვეე საკმა პრატეცია მიფიდაც

- ნელ-ნელა - ბინებარი-ბისტარი**
- ბერა - ბიტი**
- მიმეცი - დონის**
- საქმარისა - ბეოთს**
- რომელი საათია - ბიტი საში**
- დაეღიღე - მღლი თაყი დღიო**
- ქარი - ვინა**
- ცოლი - ვინანი და ა.შ**

- ჩვენი ურნაღის მეთობეღებს რას უსურეებთ?
- ვეღლას თათიო ვერესტი რნახის და დეპაროქს ურთ რამეში უნდა გამოეტევე ოქტენ რომ თქვენს ურნაღში სხედასხეეპირიუნ რეკლამებზე ფოტომოხილებებს ბე-ქედაეი, მგათი დიდი ნაწილი რეზი და დოცის დეინე-ბულია რა ეწა იყავის ჩრტა უნდა, მთი შორის ამსო-ღურე მანცო რეკლამაც-

ეკლთა და უკლთა ენათობ- თათს

შობის ბურჯი მისი სა-
ხლი არს და ზუღლის
უბალი ცეცხლისი არს
და მის ცეცხლისაი, რომელ ქვისა
შეგან არს და ღვლისი არს და მჭე-
რული და მჭელი არს და მამლი
არს და კაცისა ნათობან ზაფრას
მისი არს და აღმოსავლეთისაი არს
და რაი მზე ამის ბურჯსა შეგან მო-
კიდეს, გვიანდ აღმოსავლეთის და
აღრე ნაქედების და შუა ზაფხული
იყოს და სიციხისა ეამს ვსე ბურჯი
ქრისტეანეთის არს და შევეთა და
შაყათისა და კაცისა ასობან გუ-
ლი და სტომიქი და დეობლი და სუ-
რთი მისი არს და ქვეყანათგან თუ-
რქეთა რაიკა აშენებული არს, მისია
და სუარსისაგან ტრის და რიშქ
ური და თარშიდი მისი არს, და იე-
რუსადისი მისი არს, და ასკალონი
და რისბინი მისი არს და მფორტუ-
ნისი და აფგილიგან სანადირონი
და კოშჩი მისია, შევეთა საედობი
და ცობნი მადლინი, რომელ მათა
მადალია ზედა იუქუნს სულთ-
რათგან რანთა ქანგოსანნი არიან,
ქედისუფალიგან - დრამტისა და
დრამისა მქედელნი და მონადირენი
მისნი არიან და დღეობან - ცურასა.
ენცა ამის გვლისა ზედა იშუას,
კაცი რომელი იშუას, ხელმოწევი
ბუნებაი ჰქონდის, შესახ-

XII საუკუნის ასტროლოგიური ძეგლები - ეკლთა და ზუღისა შობისა-
თისი 1975 წელს გამოცემა აკადემიკოსმა პაპაძე შაბოძაძემ დღეს გამოვიწვე-
ვითა ერთ-ერთი მონაკვეთს - ღობი (23.VII-23.VIII).

ღობი, რომელსაც არაბულად ჰრქვიან ასად

დაედ საშინელი, დიდი და ზარბანი
იყოს და დღე-გრძელი იყოს ტან-
გრძელი და მკერდ-პრტყელი, პარ-
ფართია და თით-სხელი, სოცა მო-
მწითაურე და თუღ-კუჭურე, და დი-
დი და კვლავო და წურ-პრტყელი
და გონება-სხელი, მუცელ-დიდი
და ახო-სხელი, და წიფისა ზედა
წიშნი, და ხელმოწევათგან რთი-
კანი და პატეუანი და მრავლის
მეონებელი და მრისხანე და ამა-
რტეუანი და შიქასა შინა პატეონანი
რამე პოის, და მსხენე გათბარნეს და
კაცი სიკუდილისაგან იხსნეს და
სახელი მისი დიდ იყოს და სიჭმისა
ეამსა სიმადლისა რასისაგანმე და
წებისაგან და ცეცხლისაგან ფათე-
რაკი შექმისთვის და მშვიდობით
დარჩეს და ხელისუფლებისა რასა-
ცა ცეცხლისა მოქმედებდეს, მისგან
სარგებელი ჰქონდის და მბათი დღე-
არ აშენდეს.

ესე ბურჯი სამი-ნაწილი არს:
პირველი ნაწილი ზუგუნისაი ათ
დარაჯამდის, მორე ნაწილი მუშაო-
რისაი არს ოც დარაჯამდის და მე-
სამე ნაწილი მარბისისაი არს ოცდაათ
დარაჯამდის.
ორეა ზუგუნისა ნაწილისა ზედა
იშუას, კაცი მომკვლე იყოს და ტან-
გრძელი, შე-გრტყანი და ჭელ-გეო-
ნი და კაცობან შემეცნიერებული
და შესწავლული.
და ორე მუშაოისა ნაწილისა ზე-
და იშუას, პირ-კვლავო, შუა კაცი და
ღობი და ფელოსოფოსი იყოს.
და მარბისისა ნაწილისა ზედა იშუ-
ას, კაცი მწითაური იყოს, მტყუე-
ნი და სიძვისა მორეუარე დედაი მო-
ეუარე და კაცი შუა შფოთისა მჭე-
სეული, პარ-პეო და მცინებარი და
კაცი შესწავლებელი.
და ორეა შფოთისა და შესამესა
და მფხოთისა და შფორმეტვისა და
მყოცისა დარაჯამსა იშუას, ბედანი
იყოს.

შეხვეწი

ზოგიერ სიხელი არს უფელთი უმცირე-სა:

სილი ვიე უმცროსი განაყოფებან ვეხსად უმცროსად ცოტად პეტარად დარედ **მწეწად** და **ქინად**

უმცროსი იაქმის უფელი სიღაფროსი და უხელითი განაყოფებისა ზედა ზედა იაქმის **უფროსი** მისაა უმცროსთა უმცროსად სხედ ეხედეს:

სილი ცოტად იაქმის სიკოთისა და სამხედ სემელი ზედა რამოუ მრავლისა უმცროსს ცოტად იაქმის:

სილი პეტარა ქურტული და ქეთა და ძელია და მისონათა, იამყო დედისა უმცროსთა პეტარად ვრტეო:

სილი დარედ პეტარის უფელსა ზედა რამოუ უდრესისა უმცროსი უდრესი არს:

სილი მწეწად კეთი ზედა იდენ იაქმის რამოუ პირველ შობილსა უხედეს უროდენ და **შეხლოთ** შობილსა - **მწეწად**

სილი **ქინა** უფელია მცროსთა უმცროსი არს, ვითა ზედე დლით ურტეად, რამოუ ზეთისა მტად დიღობს არს:

სილი **მწეწად** სიხედა და ღამარყო არს დიდებს, რად ვაქეფობს, მის იტყუანს ვითაა მარტყნელიცა ენათი უნათი ვინც სიტყვას რადი გაქეფობს იგი უმცროსთა.

ცანხლი

არს ვითა იოთია კეშინათეგინ, სიხედა და უხედავლესი სხეთა, მწეწადობით და განმსათეწადობით.

მწეწადი და მწეწადი პირველს დედისა დაბადებულს შემოქედისა მურ:

სილი **ცეხლი** რა ცილქეშობიან ამეებს, ქოვლებს **წიწკალი**

სილი რა ცეხლი სივისა აღდექას, ანდუნს ქოვლებს **აღი**

და სე აღნდუნსა წიწკალსა **საქოწყალი**

- ბებია, პაერი აეად გახედა?

- პაერი როგორ შეიძლება აეად გახედეს?

- მაშინ, რატომ გაიკეთა ოპერაცია?

- ვინ გითხრა, რომ პაერმა ოპერაცია გაიკეთა?

- მაშინ რატომ ამბობენ, საპაერო ოპერაციამ კარგად ჩაიარა?

ბიორები კრულაშვილი,
(მეთუ წლის)

• • •

- ბებია, მე რამდენი მუხლი მაქვს?

- ორი მუხლი.

- ბებია, შენ რამდენი მუხლი გაქვს?

- მეც ორი და, საერთოდ, ადამიანს ორი მუხლი აქვს.

- მაშინ პარლამენტში რატომ ამბობენ მე-7 მუხლი, მე-7 მუხლი?

ალექსანდრა კობახიძე,
(მეთუ წლის)

• • •

- ბებია, ქართულში „ოთხი“ მთელე ოცი რა მეთობა მასწავლებელმა? წითელი არმიის დაბადების დღე როდის არისო, მე საიდან უნდა მკოდნოდა ამდენი ჯარისკაცის დაბადების დღე?!

ილია ცანავა
(მე-4 კლასელი)

ხანი

ემო გამოვლანა.

სანი ემს და მისონანი ეანთო-

ფებან **ხანს** არა ექვს ხანსი, რამოუ იაქმის ხანი სიკლეს ეამსა და იაქმის ხანი ძეს სიოვლის დასარულამდე.

სილი **ემო** არს დღობს და დღობს ააორმეტ-ააორმეტ საწოდოდ ვარტყული:

ემად იაქმის მუვეთა უფლებანა, რამოუ ვრტეოთ, ემსა მის მუვისასა კეთილი იფორ და სხეთა ემთა დეაქეფებთ და **ვეე** ვითარ:

სილი **ფრო** არს ამს ემებრ, არამედ მსაქვის რამე, რამოუ ვრტეოთ: **ფრო** მქეჭორ და არა **ფრო** მქეჭორ და **ვეე** ვითარ.

მოუხსიროთ პაპას

• • •

- ბებია ასწავლის შეგილო-შეგილე ხანა არის სიტყვა, რომელიც მოქედებს ადინიწავს.

არსებითი სახელი - სავანის ბუბია: სახელი რა იქნება?

შეიღიშეიღი - არსებითი სახელი.

ბუბია: წერს რა იქნება? შეიღიშეიღი: ხანა.

ბუბია: მანქანა რა იქნება? შეიღიშეიღი: როცა ვაქეფებუ-

ბულია, არსებობთ სახელი იქნება, როცა წაეა - ხანა.

ლიანა ცანავა

(მე-2 კლასელი)

უმაღლესი ხარისხის ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის დირექტორი P.10.02.C №6 საინჟინერო საბჭოს (თავმჯდომარე - აკაკი კოსტანიანი) წევრად

ფიზიკის ინჟინერის ხარისხი

2004 წლისთვის
დისერტაციის თემა: სინთეტიკური უნივერსალური და ქარადიდიური ქიმიური კატალიზატორების მოდელირება
საბჭოს შემადგენელი პირი: ი. სოსოვი
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე
წამყვანი ორგანიზაცია: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არს. საქონის სახელობის ქაიმეცნიერების ინსტიტუტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 11 თვისს

2004 წლისთვის
დისერტაციის თემა: ტანკის რეგულირება ქარადიდიური მოდელირების წარდგინებით
საბჭოს შემადგენელი პირი: ლ. გომიჯანი
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 16 თვისს

რუსეთის ინჟინერის ხარისხი
დისერტაციის თემა: ქარადიდიური სისტემის დინამიკური კონტროლი და ქარადიდიური ქარადიდიური საბჭოს შემადგენელი პირი: ა. ბობოხიძე
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: ი. სოსოვი
წამყვანი ორგანიზაცია: ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 23 თვისს

მაგნიტური ინჟინერის ხარისხი
დისერტაციის თემა: ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საბჭოს შემადგენელი პირი: ა. ბობოხიძე
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე
წამყვანი ორგანიზაცია: ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 30 თვისს

• ვაგისშვილის სახელობის ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის დირექტორი P.10.01.C №3 (თავმჯდომარე) პირი: ი. სოსოვი და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არს. საქონის სახელობის ქაიმეცნიერების ინსტიტუტის ფიზიკის ფაკულტეტის დირექტორი P.10.02.C №4 (თავმჯდომარე) პირი: გ. ლომიძე
საინჟინერო საბჭოს (თავმჯდომარე) წევრად

ფიზიკის ინჟინერის ხარისხი

2004 წლისთვის
დისერტაციის თემა: ქარადიდიური სისტემის დინამიკური მოდელირების წარდგინებით
საბჭოს შემადგენელი პირი: ლ. გომიჯანი
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე

საბჭოს შემადგენელი პირი: გ. ლომიძე
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე
საბჭოს შემადგენელი პირი: გ. ლომიძე
წამყვანი ორგანიზაცია: ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 30 თვისს

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არს. საქონის სახელობის ქაიმეცნიერების ინსტიტუტის ფიზიკის ფაკულტეტის დირექტორი P.10.02.C 4 (თავმჯდომარე) პირი: გ. ლომიძე
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი

2004 წლისთვის
დისერტაციის თემა: სინთეტიკური უნივერსალური და ქარადიდიური ქიმიური კატალიზატორების მოდელირება
საბჭოს შემადგენელი პირი: ი. სოსოვი
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: გ. ლომიძე
წამყვანი ორგანიზაცია: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არს. საქონის სახელობის ქაიმეცნიერების ინსტიტუტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 22 თვისს

მაგნიტური ინჟინერის ხარისხი
დისერტაციის თემა: კონტროლირებადი მოდელირების დინამიკური კონტროლი და ქარადიდიური ქარადიდიური საბჭოს შემადგენელი პირი: ა. ბობოხიძე
ფიზიკალური ინჟინერის ხარისხი აკადემიკოსი პირი: ი. სოსოვი
წამყვანი ორგანიზაცია: ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დისერტაციის დაცვა გაიმართა 1999 წლის 29 თვისს

ვლადიმერ ახვლედიანს მიეძღვნა

1999 წლის 21-22 თვისს გაიმართა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკად. გ. წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთ-დასავლეთის ინსტიტუტის და ინჟინერის ხარისხის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი სამეცნიერო სესია, რომელიც მიუძღვნა ვლადიმერ ახვლედიანს დაბადების 75-ე წლისთავს

სამეცნიერო სესიაზე წარდგინდა ორგანიზაციის წარმომადგენლებმა და ქარადიდიური ქაიმეცნიერების საკონფერენციო მხარვეზი 30-მდე მსოფლიოს მნიშვნელოვანი თეორიული გამოკვლევა

„ამაზე მაღლა უკვე
ვეღარასოდეს ახვალ!“

ვეპრესტვა

